

เป็นงานด้านบริหารจัดการและงานวิชาชีพ ซึ่ง 10 ตำแหน่งงานที่ทำมากที่สุด ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ควบคุมการผลิต/ช่างเทคนิค วิศวกร หัวหน้างาน ผู้จัดการ ผู้ชำนาญการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างประเทศ ที่ปรึกษาต่างๆ เจ้าของกิจการ ครู/ล่าม/ผู้ที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศ มีรายได้เฉลี่ย 52,088 บาทต่อเดือน ได้รับการจ้างงานนาน 1-2 ปี ได้รับใบอนุญาตทำงานโดยเฉลี่ย 1 ปี กว่า 3 ใน 5 ทำงานและพักอาศัยในเขตภาคกลางและภาคตะวันออก ประเภทธุรกิจที่ทำงานด้วย 10 อันดับแรกได้แก่ ปิโตรเคมี/โรงกลั่น/วางท่อแก๊สธรรมชาติ/เชื้อเพลิง ผลิตและจำหน่ายเครื่องไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์/คอมพิวเตอร์ ผลิตและจำหน่ายสายไฟฟ้า/สายเคเบิล/ลวดทองแดง ผลิตและจำหน่ายเครื่องจักรทำพลาสติก/อุปกรณ์แพทย์ ผลิตและจำหน่ายเครื่องหนัง ผลิตและจำหน่ายหมึกพิมพ์/น้ำมัน/กระดาษ ผลิตและจำหน่ายโทรทัศน์/เครื่องเสียง/ชิ้นส่วนประกอบ ผลิตและจำหน่ายเสื้อผ้า/อัญมณี ร้านขายปลีกและขายส่ง/ซูเปอร์มาร์เก็ต ผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่ม/น้ำ/น้ำอัดลม/เบียร์

บทที่ 4

รูปแบบของแรงงานต่างชาติที่ได้รับใบอนุญาตทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร ซึ่งในบทนี้จะนำเสนอข้อมูลใน 2 ประเด็นดังต่อไปนี้

4.1) รูปแบบการทำงานของแรงงานต่างชาติที่ศึกษาหรือแรงงานต่างชาติที่เข้าเมืองถูกกฎหมายและได้รับใบอนุญาตทำงานประเภทชั่วคราวและประเภทตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายอื่นใน 67 จังหวัด ในปี 2538

4.2) สรุปผลกระทบจากการนำแรงงานฝีมือต่างชาติเข้าในประเทศไทย

4.1) รูปแบบการทำงานของแรงงานต่างชาติที่ศึกษา

รูปแบบของแรงงานต่างชาติที่ศึกษานี้ นำเสนอโดยใช้ตารางไขว้ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา เช่น สัญชาติและอายุ สัญชาติและเพศ สัญชาติและภาค สัญชาติและอาชีพ (ตำแหน่งงาน) สัญชาติและรายได้ สัญชาติและประเภทของใบอนุญาตทำงาน สัญชาติและประเภทธุรกิจ เป็นต้น โดยแสดงค่าร้อยละจากยอดรวมทั้งหมด (Total per cent) แทนการใช้ค่าร้อยละตามแถว (Row per cent) หรือตามสดมภ์ (Column per cent) เพื่อให้ได้รูปแบบการทำงานของแรงงานฝีมือต่างชาติที่ได้รับใบอนุญาตทำงานที่เปรียบเทียบได้ตรงตามความเป็นจริง

4.1.1) สัญชาติกับอายุ จากตารางที่ 4.1 พบว่า แรงงานต่างชาติที่ศึกษาในแต่ละประเทศนั้น แรงงานต่างชาติที่เข้ามามีทุกวัย ส่วนใหญ่เป็นวัยแรงงานมีอายุระหว่าง 25-54 ปี แรงงานกลุ่มอายุ 55-83 ปี เป็นญี่ปุ่นมากที่สุด (2.1%) รองลงไปเป็นอเมริกัน จีน อังกฤษ ออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์ (1.2%, 1.0%, 0.8%, 0.7%) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1 ร้อยละของแรงงานต่างชาติที่ศึกษา จำแนกตามสัญชาติและอายุ

สัญชาติ	อายุ (ปี)									รวม
	9-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-83	ไม่มีข้อมูล	
- ญี่ปุ่น	0.4	2.1	3.0	3.1	3.5	4.2	2.6	2.1	1.2	22.2(4,371)
- ฟิลิปปินส์ *	0.7	1.9	2.7	2.3	1.6	1.0	0.5	0.4	1.9	12.9(2,546)
- จีน (จีน+ฮ่องกง)	0.9	1.7	2.3	1.9	1.4	1.1	0.8	1.0	0.7	11.6(2,281)
- อเมริกา	0.3	1.0	1.2	1.2	1.7	1.5	1.2	1.2	0.4	9.6(1,881)
- อังกฤษ	0.2	0.9	1.3	1.2	1.1	0.9	0.9	0.8	0.5	7.9(1,549)
- อินเดีย	0.7	1.7	1.6	1.1	0.9	0.5	0.3	0.3	0.2	7.3(1,442)
- ออสเตรเลีย **	0.1	0.6	1.2	1.2	1.1	0.9	0.8	0.7	0.5	7.1(1,391)
- เยอรมัน, ฝรั่งเศส	0.2	0.8	1.1	1.1	0.8	0.8	0.6	0.5	1.0	6.7(1,326)
- ไต้หวัน	0.1	0.7	1.0	1.5	1.2	0.8	0.4	0.4	0.6	6.7(1,310)
- เกาหลี	0.1	0.3	0.7	1.1	0.7	0.3	0.3	0.2	0.1	3.7 (730)
- อื่นๆ	0.2	0.5	0.7	0.7	0.6	0.5	0.4	0.4	0.4	4.3 (845)
รวม	3.9	12.1	16.7	16.2	14.4	12.5	8.7	8.0	7.5	100.0
จำนวน	764	3,387	3,288	3,180	2,837	2,456	1,719	1,561	1,480	9,672

* ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และพม่า

** ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

4.1.2) สัญชาติกับเพศ จากตารางที่ 4.2 พบว่าแรงงานต่างชาติที่ศึกษามีผู้ชายชาวญี่ปุ่นมากที่สุด(21.3%) ในขณะที่แรงงานหญิงจากแถบเอเชีย ได้แก่ ฟิlippินส์/มาเลเซีย/สิงคโปร์/พม่ามีมากที่สุด (2.5%) โดยเฉพาะแรงงานหญิงฟิlippินส์ ทำอาชีพครูสอนภาษาเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 4.2 ร้อยละของแรงงานต่างชาติที่ศึกษา จำแนกตามสัญชาติและเพศ

สัญชาติ	เพศ			รวม
	ชาย	หญิง	ไม่มีข้อมูล	ร้อยละ (จำนวน)
- ญี่ปุ่น	21.3	0.6	0.2	22.2 (4,371)
- ฟิlippินส์, มาเลเซีย, สิงคโปร์, พม่า	9.8	2.5	0.7	12.9 (2,546)
- จีน (จีน+ฮ่องกง)	9.6	1.8	0.2	11.6 (2,281)
- อเมริกา	8.2	1.2	0.1	9.6 (1,881)
- อังกฤษ	6.8	0.8	0.2	7.9 (1,549)
- อินเดีย	7.1	0.2	0.0	7.3 (1,442)
- ออสเตรเลีย, นิวซีแลนด์, เนเธอร์แลนด์	6.4	0.5	0.2	7.1 (1,391)
- เยอรมัน, ฝรั่งเศส, อิตาลี	5.6	0.5	0.6	6.7 (1,326)
- ไต้หวัน	5.8	0.7	0.1	6.7 (1,310)
- เกาหลี	3.3	0.3	0.1	3.7 (730)
- อื่นๆ	3.5	0.5	0.3	4.3 (845)
รวม	87.5	9.7	2.8	100.0
จำนวน	17,206	1,918	548	19,672

4.1.3) สัญชาติกับภาค จากตารางที่ 4.3 พบว่า แรงงานต่างชาติที่ศึกษามีชาวญี่ปุ่นอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด (10.6%) รองลงไปเป็นภาคกลาง (8.2%) ชาติต่างๆ อยู่ในกรุงเทพมหานครมากกว่าภาคอื่นๆ ชาวจีน ทั้งไต้หวัน ฮ่องกง และจีนแผ่นดินใหญ่จะอยู่ในกรุงเทพมหานครและภาคกลางใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4.3 ร้อยละของแรงงานต่างชาติที่ศึกษา จำแนกตามสัญชาติและภาค

สัญชาติ	ภาค							รวม
	กทม.	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ใต้	ตะวันออกเหนือ	ร้อยละ (จำนวน)
- ญี่ปุ่น	10.6	8.2	2.3	0.3	0.7	0.1	0.1	22.2 (4,371)
- ฟิlippินส์, มาเลเซีย, สิงคโปร์, พม่า	5.0	1.9	2.2	0.8	0.7	1.5	0.8	12.9 (2,546)
- จีน (จีน+ฮ่องกง)	4.5	4.3	1.1	0.8	0.5	0.2	0.2	11.6 (2,281)
- อเมริกา	5.1	1.1	1.9	0.2	0.8	0.2	0.3	9.6 (1,881)
- อังกฤษ	4.7	0.8	1.5	0.2	0.4	0.3	0.0	7.9 (1,549)
- อินเดีย	4.2	1.7	0.4	0.2	0.1	0.6	0.1	7.3 (1,442)
- ออสเตรเลีย, นิวซีแลนด์	4.1	0.8	1.2	0.2	0.5	0.2	0.1	7.1 (1,391)
- เยอรมัน, ฝรั่งเศส, อิตาลี	3.4	1.1	0.3	0.7	0.5	0.4	0.1	6.7 (1,326)
- ไต้หวัน	2.3	2.3	0.8	1.0	0.1	0.1	0.0	6.7 (1,310)
- เกาหลี	1.5	0.3	1.7	0.1	0.1	-	0.0	3.7 (730)
- อื่นๆ	2.0	0.9	0.5	0.1	0.4	0.4	0.1	4.3 (845)
รวม	47.4	23.4	14.0	4.5	4.9	4.0	1.8	100.0
จำนวน	9,319	4,603	2,747	893	982	792	358	19,672

4.1.4) สัญชาติกับอาชีพ (ตำแหน่งงาน) จากตารางที่ 4.4 พบว่า แรงงานต่างชาติที่ศึกษาทุกชาติมีตำแหน่งผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ กรรมการบริการ มีจำนวนสูงที่สุด ชาวญี่ปุ่นเป็นผู้อำนวยการ ผู้จัดการ วิศวกร ผู้ควบคุมการผลิต/ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และที่ปรึกษา มากกว่าชาติอื่นๆ แต่ละประเทศมีแรงงานต่างชาติในทุกตำแหน่งงาน แสดงให้เห็นว่า การเข้ามาลงทุนนี้มีการนำแรงงานของตนเข้ามาคุมอยู่ด้วยในทุกระดับ

ตารางที่ 4.4 ร้อยละของแรงงานต่างชาติที่ศึกษา จำแนกตามสัญชาติ และอาชีพ

สัญชาติ	ตำแหน่งงาน							รวม ร้อยละ
	ผู้อำนวยการ, ผู้จัดการ กรรมการ การบริหาร	วิศวกร	ผู้ควบคุม/ ช่าง อิเล็กทรอนิกส์	ผู้อำนวยการ/ ที่ปรึกษา	หัวหน้า งาน	ล่าม/ครู ผู้ที่ต้องใช้ ภาษาต่างประเทศ/ เจ้าหน้าที่ ประสาน งานต่างประเทศ	อื่นๆ เช่น นักร้อง นักดนตรี ฯลฯ	
- ญี่ปุ่น	12.7	1.6	2.7	2.3	1.1	1.3	0.5	22.2
- ฟิลิปปินส์, มาเลเซีย ฯลฯ	4.0	1.0	1.3	1.0	0.8	2.0	2.9	12.9
- จีน (จีน+ฮ่องกง)	4.1	1.1	0.5	1.0	2.1	1.1	1.7	11.6
- อเมริกา	2.7	0.9	0.5	1.5	0.2	2.3	1.4	9.6
- อังกฤษ	2.9	0.5	0.5	1.3	0.3	1.7	0.7	7.9
- อินเดีย	4.4	0.7	0.2	0.5	0.4	0.8	0.3	7.3
- ออสเตรเลีย, นิวซีแลนด์	2.8	0.5	0.4	1.0	0.1	1.4	0.8	7.1
- เยอรมัน, ฝรั่งเศส, อิตาลี	3.0	0.7	0.3	0.6	0.4	1.1	0.7	6.7
- ไต้หวัน	4.9	0.2	0.3	0.3	0.7	0.2	0.1	6.7
- เกาหลี	1.8	0.4	0.4	0.5	0.2	0.3	0.1	3.7
- อื่นๆ	1.7	0.2	0.5	0.4	0.2	0.7	0.6	4.3
รวม	44.9	7.8	7.8	10.4	6.6	12.9	9.7	100.0
จำนวน	8,825	1,526	1,525	2,052	1,299	2,540	1,905	19,672

4.1.5) สัญชาติกับเหตุผลที่ไม่จ้างคนไทยทำงานนั้น จากข้อมูลของแรงงานต่างชาติที่ศึกษาเฉพาะที่ทราบเหตุผลที่ไม่จ้างคนไทยทำงานนั้น¹ นำมาพิจารณาตามสัญชาติ ดังตารางที่ 4.5 พบว่า อเมริกาต้องการคนที่มีความสามารถสูงมากที่สุด (10.3%) รองลงมาได้แก่ ญี่ปุ่น ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ (มาเลเซีย สิงคโปร์ พม่า) อังกฤษ และจีน (6.3%, 6.2%, 6.0%, 5.9% และ 5.4% ตามลำดับ) นอกจากนี้ ยังมีความต้องการแรงงานที่พูดภาษานั้นๆ ได้ และไม่เชื่อความสามารถของคนไทยในการว่าจ้างแรงงานชาติฟิลิปปินส์และอเมริกาอยู่ด้วย

¹ ทราบข้อมูลเหตุผลที่ไม่จ้างคนไทยทำงานนั้นเพียง 13.3% ไม่มีข้อมูลถึง 86.7% ดังนั้น ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ในตารางนี้จึงเป็นเพียง 13.3% (2,610 ราย) ของข้อมูลแรงงานต่างชาติที่ศึกษา (19,672 ราย)

ตารางที่ 4.5 ร้อยละของแรงงานต่างชาติที่ทราบเหตุผลที่ไม่จ้างคนไทยทำงาน*
จำแนกตามสัญชาติ และเหตุผลที่ไม่จ้างคนไทย (N = 2,610 ราย)

สัญชาติ	เหตุผล								รวม
	ต้องการคนที่มี ความสามารถสูง	ต้องการคนที่ พูดภาษา นั้นๆ ได้	ไม่เชื่อ ความ สามารถ ของ คนไทย	มีหุ้น ส่วน อยู่	เป็น การ ร่วม ลงทุน	ต้องการ ถ่ายทอด เทคโนโลยี	เป็น การต่อ สัญญา จ้าง	อื่นๆ	ร้อยละ (จำนวน)
-ญี่ปุ่น	6.3	0.9	1.1	0.5	1.0	1.0	0.8	0.4	22.2 (4,371)
-ฟิลิปปินส์, มาเลเซีย, สิงคโปร์, พม่า	6.0	2.9	2.5	2.4	0.3	0.2	0.1	0.3	12.9 (2,546)
-จีน (จีน-ฮ่องกง)	5.4	1.2	1.0	1.2	2.5	0.5	0.1	0.1	11.6 (2,281)
-อเมริกา	10.3	2.0	2.1	0.1	0.6	0.3	0.1	0.3	9.6 (1,881)
-อังกฤษ	5.9	0.7	0.7	0.2	0.3	0.1	0.4	0.2	7.9 (1,549)
-อินเดีย	3.4	1.3	0.6	1.3	0.1	0.1	0.0	0.1	7.3 (1,442)
-ออสเตรเลีย, นิวซีแลนด์	6.2	0.5	1.1	0.3	0.2	0.1	--	0.1	7.1 (1,391)
-เยอรมัน, ฝรั่งเศส	4.1	1.3	1.1	0.8	0.2	--	0.1	0.3	6.7 (1,326)
-ไต้หวัน	1.8	0.5	0.2	1.0	0.1	0.1	0.1	--	6.7 (1,310)
-เกาหลี	3.6	0.2	0.3	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	3.7 (730)
-อื่นๆ	3.1	0.6	0.3	0.5	0.2	0.1	--	0.2	4.3 (845)
รวม	56.4	12.1	11.1	8.5	5.5	2.5	1.8	2.0	100.0 (2,610)
จำนวน	1,472	317	290	222	144	66	47	52	

* ทราบเหตุผลที่ไม่จ้างคนไทยทำงานนั้นเพียง 13.3% ไม่มีข้อมูลถึง 86.7% ดังนั้น ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ในตารางนี้จึงเป็นเพียง 13.3% (2,610 ราย) ของข้อมูลแรงงานต่างชาติที่ศึกษา (19,672 ราย)

4.1.6) สัญชาติกับรายได้ จากตารางที่ 4.6 พบว่า แรงงานต่างชาติชาวญี่ปุ่นได้ค่าจ้างที่สูงคือมากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน มีสูงถึง 7.7% รองลงไปได้แก่ อเมริกา (2.4%) และอังกฤษ (2%) แรงงานแถบเอเชีย เช่น ฟิลิปปินส์/มาเลเซีย จีน มีรายได้ระหว่าง 20,000-49,999 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 4.6 ร้อยละของแรงงานต่างชาติที่ศึกษา จำแนกตามสัญชาติและรายได้ต่อเดือน

สัญชาติ	รายได้และผลประโยชน์อื่น ๆ (บาท/เดือน)						รวม
	0-9,999	10,000- 19,999	20,000- 49,999	50,000- 99,999	100,000- 950,000	ไม่มีข้อมูล	ร้อยละ
-ญี่ปุ่น	0.2	0.3	2.5	6.0	1.7	5.6	22.2
-ฟิลิปปินส์, มาเลเซีย, สิงคโปร์, พม่า	1.2	1.1	3.8	0.6	0.3	11.5	12.9
-จีน (จีน-ฮ่องกง)	0.7	1.3	3.4	0.4	0.1	3.9	11.6
-อเมริกา	0.5	0.5	0.9	1.3	1.1	5.4	9.6
-อังกฤษ	0.2	0.3	0.8	1.4	0.6	3.5	7.9
-อินเดีย	0.5	0.6	2.3	0.3	0.1	4.0	7.3
-ออสเตรเลีย, นิวซีแลนด์	0.1	0.2	1.0	1.1	0.7	6.0	7.1
-เยอรมัน, ฝรั่งเศส	0.3	0.4	1.5	1.1	0.5	4.4	6.7
-ไต้หวัน	0.1	0.1	2.2	0.4	0.1	3.0	6.7
-เกาหลี	0.1	0.0	0.9	0.5	0.1	2.1	3.7
-อื่นๆ	0.3	0.2	0.7	0.4	0.2	2.4	4.3
รวม	4.2	5.2	19.9	13.6	5.4	51.7	100.0
จำนวน	825	1,022	3,922	2,679	1,061	10,163	19,672

4.1.7) สัญชาติกับประเภทของการได้รับอนุญาต จากตารางที่ 4.7 พบว่า แรงงานต่างชาติชาวญี่ปุ่นได้รับใบอนุญาตทำงานในปี 2538 (ตท.2, ตท.3, การส่งเสริมต่าง ๆ) สูงที่สุด (7.4%) รองลงไป ได้แก่ จีนและฮ่องกง (5.5%) และประเทศในแถบเอเชีย ได้แก่ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ ฯลฯ (5.4%)

ตารางที่ 4.7 ร้อยละของแรงงานต่างชาติที่ศึกษา จำแนกตามสัญชาติและประเภทของการได้รับอนุญาต

สัญชาติ	ประเภทของการได้รับอนุญาต					ไม่มีข้อมูล
	มาตรา 7 (ตท.2)	มาตรา 8 (ตท.3)	การส่งเสริม ต่าง ๆ	มาตรา 14 (ตท.12)	มาตราอื่น ๆ (15,21,23)	
- ญี่ปุ่น	3.6	0.3	3.5	2.6	11.7	0.5
- ฟิลิปปินส์, มาเลเซีย, สิงคโปร์, พม่า	5.3	0.1	1.0	1.1	4.8	0.7
- จีน (จีน+ฮ่องกง)	3.9	0.5	1.2	0.9	4.8	0.3
- อเมริกา	3.5	0.3	0.6	0.4	4.6	0.2
- อังกฤษ	2.8	0.2	0.5	0.4	3.8	0.2
- อินเดีย	2.6	0.0	0.7	0.4	3.5	0.1
- ออสเตรเลีย, นิวซีแลนด์	2.5	0.2	0.6	0.3	3.4	0.1
- เยอรมัน, ฝรั่งเศส, อิตาลี	3.0	0.2	0.7	0.2	2.6	0.1
- ไต้หวัน	1.3	0.0	0.5	1.2	3.5	0.1
- เกาหลี	1.0	0.0	0.3	0.2	2.0	0.1
- อื่น ๆ	1.5	0.1	0.2	0.1	1.8	0.5
รวม	30.9	1.9	10.0	7.9	46.5	2.8
จำนวน	6,082	368	1,953	1,562	9,149	558

4.1.8) สัญชาติกับการศึกษา จากตารางที่ 4.8 เฉพาะข้อมูลที่ทราบระดับการศึกษา (26.1%) พบว่า แรงงานต่างชาติที่ศึกษาที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี กระจายอยู่ในทุกสัญชาติ โดยอยู่ในประเทศแถบเอเชีย ได้แก่ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ ฯลฯ มากที่สุด

ตารางที่ 4.8 ร้อยละของแรงงานต่างชาติที่ศึกษา จำแนกตามสัญชาติและการศึกษา

สัญชาติ	การศึกษา					รวม ร้อยละ(จำนวน)
	< มัธยม ศึกษา	อาชีวะ+ อนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป	ข้อมูล ไม่ชัดเจน	ไม่มี ข้อมูล	
- ญี่ปุ่น	0.7	0.4	2.8	4.6	13.8	22.2 (4,371)
- ฟิลิปปินส์, มาเลเซีย, สิงคโปร์, พม่า	1.2	0.6	2.4	2.4	6.4	12.9 (2,546)
- จีน (จีน+ฮ่องกง)	0.6	0.5	1.4	1.7	7.4	11.6 (2,281)
- อเมริกา	0.3	0.3	2.5	1.6	4.9	9.6 (1,881)
- อังกฤษ	0.2	0.6	1.6	2.1	3.4	7.9 (1,549)
- อินเดีย	0.7	0.2	1.4	2.3	2.7	7.3 (1,442)
- ออสเตรเลีย, นิวซีแลนด์	0.2	0.5	1.3	1.9	3.2	7.1 (1,391)
- เยอรมัน, ฝรั่งเศส, อิตาลี	0.2	0.8	1.1	1.6	3.0	6.7 (1,326)
- ไต้หวัน	0.4	0.4	0.4	1.2	4.2	6.7 (1,310)
- เกาหลี	0.2	0.2	0.7	0.7	1.9	3.7 (730)
- อื่น ๆ	0.2	0.2	0.8	0.7	2.3	4.3 (845)
รวม	5.0	4.7	16.4	20.7	53.2	100.0
จำนวน	982	930	3,231	4,075	10,454	19,672

4.1.9) สัมพันธ์กับประเภทธุรกิจ จากตารางที่ 4.9 พบว่าแรงงานผู้ปฏิบัติงานในธุรกิจประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้า/เครื่องใช้สำนักงาน และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มากที่สุด(3.1%) ส่วนรองลงไปได้แก่ผลิตและจำหน่ายพลาสติก/อุปกรณ์เกี่ยวกับพลาสติก/อุปกรณ์การแพทย์(2.8%) แรงงานอินเดียทำงานในธุรกิจผลิตและจำหน่ายเสื้อผ้าสำเร็จรูป/เครื่องประดับและอัญมณีมากที่สุด(2.7%) แรงงานอเมริกันทำงานในธุรกิจรับเหมาก่อสร้างมากที่สุด(2.6%) และยังเข้ามาในระบบการศึกษาของไทยอีกด้วย(2.3%)

ตารางที่ 4.9 ร้อยละของแรงงานต่างชาติที่ศึกษา จำแนกตามสัญชาติและประเภทธุรกิจ (รวม 100.0% = 19,672 ราย)

สัญชาติ	ประเภทธุรกิจ															
	รับ เหมา ก่อสร้าง	ขายปลีก ขายส่ง/ ซูเปอร์มาร์ /เครื่องใช้ สำนักงาน	สถา- บัน การ ศึกษา	เสื้อผ้า สำเร็จ รูป/ อัญมณี	พลาสติก/ อุปกรณ์ การ แพทย์	โทรทัศน์/ เครื่อง เสียง/ ชิ้นส่วน ประกอบ	เครื่องใช้ไฟฟ้า/ อิเล็กทรอนิกส์/ คอมพิวเตอร์	นำเข้า/ ส่งออก /ที่ ปรึกษา	กระดาษ/ หมึก พิมพ์ /ผ้า	สาย เคเบิล /เหล็ก เส้น	เครื่อง หนัง	ปิโตร เคมี/ โรง กลั่น	เครื่อง ดื่ม/ อาหาร สำเร็จ รูป	บริการ วิศว- กรรม	อื่นๆ	ไม่มี ข้อมูล
ญี่ปุ่น	1.1	1.3	0.4	0.8	2.8	2.4	3.1	1.8	1.4	1.3	0.8	0.9	0.8	0.6	1.3	1.8
ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ พม่า	1.5	1.8	1.2	0.7	0.6	0.4	0.4	0.6	0.6	0.4	0.5	1.0	0.7	0.4	0.6	1.5
จีน (จีน+ฮ่องกง)	1.0	0.8	0.3	1.1	0.8	0.3	0.6	0.3	0.8	1.4	1.0	0.0	0.7	0.2	1.3	1.3
อเมริกา	2.6	0.5	2.3	0.1	0.3	0.3	0.3	0.6	0.3	0.1	0.1	0.5	0.3	0.3	0.4	0.5
อังกฤษ	1.7	0.5	1.1	0.2	0.2	0.4	0.1	0.7	0.2	0.3	0.1	0.7	0.3	0.2	0.5	0.5
อินเดีย	0.5	0.5	0.4	2.7	0.3	0.1	0.2	0.3	0.4	0.1	0.8	0.0	0.1	0.1	0.5	0.3
ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์	1.3	0.6	0.7	0.2	0.5	0.7	0.1	0.5	0.4	0.2	0.2	0.4	0.1	0.2	0.3	0.7
เยอรมัน ฝรั่งเศส	0.8	1.1	0.6	0.2	0.4	0.4	0.1	0.4	0.2	0.3	0.3	0.1	0.3	0.2	0.2	1.0
ไต้หวัน	0.3	0.3	0.0	0.4	0.7	0.4	0.6	0.2	1.0	0.4	0.8	0.0	0.3	0.1	0.4	0.8
เกาหลี	1.0	0.3	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	--	0.0	0.5	0.3	0.3
อื่นๆ	0.6	0.5	0.5	0.3	0.1	0.4	0.1	0.3	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.6
รวม	12.4	8.1	7.5	6.9	6.8	6.0	5.9	5.9	5.6	5.0	4.8	3.9	3.3	2.9	5.9	9.3
จำนวน	2,430	1,589	1,468	1,353	1,340	1,183	1,153	1,151	1,098	981	948	767	654	573	1,160	1,824

4.2) สรุปผลกระทบจากการนำแรงงานฝีมือต่างชาติเข้ามาในประเทศไทย

เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร ซึ่งมีจุดประสงค์หลักที่ศึกษารูปแบบการทำงานของแรงงานต่างชาติที่เข้าเมืองถูกกฎหมายและได้รับใบอนุญาตทำงานประเภทชั่วคราวและประเภทตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายอื่นใน 67 จังหวัดในปี 2538 และเพื่อให้การวิจัยนี้ได้ภาพของแรงงานฝีมือต่างชาติที่ชัดเจนขึ้น จึงได้นำเสนอสรุปผลกระทบจากการนำแรงงานฝีมือต่างชาติเข้ามาในประเทศไทยด้วย

การนำแรงงานต่างชาติเข้าในประเทศ เป็นเหตุการณ์โดยปกติของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ แรงงานต่างชาติให้ทั้งผลดีและผลเสียต่อประเทศเจ้าบ้าน อยู่ที่ว่ารู้จักเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากแรงงานเหล่านั้น ในขณะที่เดียวกันก็ต้องรู้จักควบคุมและจัดการให้แรงงานเหล่านั้นเอื้อประโยชน์ต่อประเทศเจ้าบ้านให้มากที่สุด และส่งผลเสียให้น้อยที่สุดต่อประเทศเจ้าบ้านด้วยเช่นกัน การควบคุมและจัดการแรงงานต่างชาติจึงเป็นเรื่องที่พูดง่ายแต่ทำยาก เพราะเกี่ยวพันถึงผลประโยชน์ของบุคคลหลายฝ่าย การจะประสานประโยชน์ระหว่างผู้ได้กับผู้เสียจึงเป็นเรื่องที่ต้องกระทำอย่างรอบคอบและรัดกุม นโยบายและการดำเนินงานในเรื่องแรงงานต่างชาติจึงเป็นเรื่องที่รัฐบาลของประเทศเจ้าบ้านต้องให้ความสำคัญ เพื่อให้การบริหารจัดการเกิดความสอดคล้องกับจำนวนทรัพยากรที่มีอยู่ในชาติ และนำสิ่งที่ดีมาสู่ประเทศเจ้าบ้านตนให้มากที่สุด

การนำแรงงานฝีมือต่างชาติเข้าประเทศก็เช่นเดียวกัน ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อประเทศไทย การอนุญาตให้แรงงานฝีมือต่างชาติอยู่ในประเทศไทยนี้ ถ้าเป็นการอยู่ในระยะเวลาไม่นานนักน่าจะให้ผลดีมากกว่าผลเสีย แต่ถ้าอยู่นานอาจเกิดผลเสียมากกว่าผลดี การมีแรงงานฝีมือต่างชาติเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในประเทศ จึงเป็นเรื่องที่รัฐบาลต้องให้ความสำคัญและควรที่จะมีมาตรการควบคุมดูแลให้แรงงานฝีมือต่างชาติเหล่านี้สร้างประโยชน์ให้ประเทศไทยให้มากที่สุด เมื่อศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ได้ข้อสรุปถึงผลกระทบจากการนำแรงงานฝีมือต่างชาติทั้งที่ถูกและผิดกฎหมายเข้ามาในประเทศไทยดังต่อไปนี้

4.2.1) ผลดีของการนำแรงงานฝีมือต่างชาติเข้ามาในประเทศไทย มีดังต่อไปนี้

ก) ด้านเศรษฐกิจ ช่วยให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็วเพราะเป็นการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติและเป็นการนำเงินตราต่างประเทศเข้าในประเทศ เนื่องจากประเทศไทยมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน ทั้งจากในและนอกประเทศมาตั้งแต่ปี 2520 การลงทุนจากต่างชาติมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด จาก 246 ล้านดอลลาร์ในปี 2528 ถึง 2,376 ล้านดอลลาร์ในปี 2533 (Correa, Carlos M., 1995) จนทำให้ไทยจัดเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่รองรับการลงทุนจากต่างชาติมากเป็นอันดับที่ 5 ของโลก และคาดว่าภายใน 25 ปี ข้างหน้า ไทยจะมีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 8 ของโลก โดยมีจีนเป็นอันดับหนึ่ง อเมริกาเป็น

อันดับสอง ญี่ปุ่นเป็นอันดับสาม ตามด้วยอินเดีย อินโดนีเซีย เยอรมัน และเกาหลีใต้ (สภาพร
กิตานนท์, 2537: 21, จริยา โพธิสมบัตติ, 2537: 2) กล่าวได้ว่าแรงงานฝีมือต่างชาติมีส่วน
ช่วยให้เกิดความต่อเนื่องในการผลิต ทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยมีการเติบโตขึ้นอย่าง
รวดเร็ว

ข) ด้านธุรกิจและการลงทุนภายในประเทศ แรงงานฝีมือต่างชาติที่เข้ามา
นี้ กระจายอยู่ทั่วทุกภาคในประเทศไทย ทำให้เกิดการขยายตัวในธุรกิจด้านอื่น ๆ เพื่อรองรับ
การเข้ามาของแรงงานฝีมือต่างชาติและธุรกิจที่เข้ามาลงทุนต่าง ๆ เช่น ธุรกิจเกี่ยวกับที่พัก
ร้านอาหาร สถานบริการต่าง ๆ เป็นต้น ช่วยสร้างงานให้แรงงานไทย และช่วยทำให้เกิดการ
ไหลเวียนเงินตราในประเทศ ทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยดีขึ้น

ค) ด้านแรงงาน การเข้ามาของแรงงานต่างชาติเป็นผลดีที่ช่วยแก้ปัญหาการ
ขาดแคลนแรงงานไทยบางส่วน และเพิ่มกำลังแรงงานในประเทศไทย(จริยา โพธิสมบัตติ, 2537:
2) และเนื่องจากประเทศไทยยังขาดแคลนแรงงานฝีมือเป็นจำนวนมาก (Ito, Shoichi และ
Iguchi, Yasushi, 1994: 290; Sussangkarn, Chalongphob, 1996:129) การนำแรงงานฝีมือ
ต่างชาติเข้ามาในประเทศไทยจึงเป็นการช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือในประเทศและ
ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจภายในประเทศเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง จึงช่วยให้ธุรกิจที่เข้ามาลงทุนใน
ประเทศไทยไม่ย้ายฐานการลงทุนไปประเทศอื่น

จากการที่แรงงานฝีมือในประเทศขาดแคลนมาก ทำให้เกิดการซื้อตัวแรงงาน
ฝีมือจากบริษัทหนึ่งไปอีกบริษัทหนึ่ง หรือเมื่อบริษัทหนึ่งลงทุนฝึกแรงงานในบริษัทตนให้มีฝีมือ
มีความรู้ ความสามารถในการงานได้แล้ว แรงงานฝีมือเหล่านี้ก็กลับลาออกไปทำงานกับบริษัทอื่นที่ให้
ผลประโยชน์สูงกว่า(ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญมาก ในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา) เมื่อมีการแย่งแรงงานฝีมือ
ในระหว่างธุรกิจภายในประเทศ ทำให้แรงงานฝีมือต่างชาติเป็นที่ต้องการ จึงต้องมีการนำแรงงาน
ฝีมือต่างชาติเข้าสู่ประเทศไทยในอัตราสูง ในขณะเดียวกันถ้าการนำแรงงานฝีมือต่างชาติเข้ามาใน
ประเทศถูกจำกัดมาก ๆ อาจทำให้หลายบริษัทที่ลงทุนในประเทศไทยแก้ปัญหาโดยย้ายฐานการ
ลงทุนไปนอกประเทศ ก็จะเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจตามมา

ง) ด้านเทคโนโลยี มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการผลิต
ทำให้แรงงานไทยมีประสบการณ์และความรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งจากพระราชบัญญัติการทำงานของคน
ต่างด้าว พ.ศ. 2521 กำหนดลักษณะอาชีพที่อนุญาตให้คนต่างด้าวทำว่าต้องเป็นงานที่ต้องอาศัย
ความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้าน หรือมีประสบการณ์และทักษะเฉพาะตำแหน่ง ได้แก่ ผู้ควบคุม
การผลิต วิศวกร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา และผู้บริหาร เป็นต้น โดยกำหนดให้มีการถ่ายทอด
ความรู้(Technology Transfer)ไปยังแรงงานไทยด้วย เพื่อเป็นการฝึกอบรมแรงงานไทยให้มี
ความรู้และความชำนาญสูงขึ้น ให้มีความสามารถที่จะทำงานทดแทนแรงงานฝีมือต่างชาติได้ใน

ระยะยาว¹ (เกษมสันต์ จิณณวาโส, 2537: 5) อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการถ่ายทอดความรู้ ความสามารถจากแรงงานฝีมือต่างชาติมาให้แรงงานไทยยังมีไม่มากพอ แต่การที่แรงงานไทยได้ทำงานกับแรงงานฝีมือต่างชาติที่มีความรู้ ความสามารถ และได้มีประสบการณ์ในการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ต่างๆ ก็ทำให้แรงงานไทยเกิดการเรียนรู้และได้ประสบการณ์ที่เป็นการเพิ่มขีดความสามารถของเขาด้วย

จ) ด้านการศึกษา การนำแรงงานฝีมือต่างชาติเข้ามาในประเทศไทยส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษา มีการเพิ่มมาตรฐานและขยายฐานทางการศึกษาในประเทศ มีการเพิ่มเนื้อหาวิชา ความรู้ใหม่ และเปิดหลักสูตรใหม่ เพื่อให้สามารถติดต่อและร่วมงานกับแรงงานฝีมือต่างชาติได้ เช่น ด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นๆ ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านวิศวกรรมแขนงต่างๆ เป็นต้น ทั้งยังมีการจ้างแรงงานฝีมือต่างชาติมาสอนภาษาหรือจ้างผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เข้ามาถ่ายทอดความรู้ทั้งในสถานศึกษาของรัฐบาลและเอกชน มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรทางการศึกษาระหว่างสถานศึกษาทั้งในและนอกประเทศ มีการขยายฐานทางการศึกษาของไทยไปจนถึงระดับปริญญาเอกอีกหลายหลักสูตร มีการเปิดโรงเรียนนานาชาติ มีการจัดหลักสูตรที่เป็นภาษาต่างประเทศเพื่อให้คนต่างชาติได้เรียนร่วมกับคนไทย จึงนับว่าการศึกษาของไทยมีการพัฒนาเป็นอย่างมาก

ฉ) ด้านวัฒนธรรม ในยุคโลกาภิวัตน์นี้การเรียนรู้สิ่งต่างๆ ทั่วโลกเป็นเรื่องที่ส่งผลต่อผู้เรียน การที่แรงงานไทยได้ทำงานร่วมกับแรงงานฝีมือต่างชาติ ทำให้แรงงานไทยเกิดการเรียนรู้และเข้าใจวิถีชีวิตและการทำงานของคนต่างชาติ นับเป็นการแลกเปลี่ยนทั้งทางด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ทำให้แรงงานไทยมีความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมของคนชาติต่างๆ มากขึ้น ส่งผลให้คนไทยสามารถติดต่อ สื่อสารและประกอบธุรกิจกับคนชาติต่างๆ ได้มากขึ้นและดีขึ้นด้วย (กวิน ชุตินา, 2539)

4.2.2) ผลเสียของการนำแรงงานฝีมือต่างชาติเข้ามาในประเทศไทย มีดังต่อไปนี้

ก) ด้านเศรษฐกิจ เกิดการนำเข้าสินค้าอุปโภคและบริโภคต่างๆ สำหรับแรงงานฝีมือต่างชาติ ทำให้ประเทศไทยขาดดุลการค้าเพิ่มขึ้น โดยที่แรงงานบางสัญชาติยังนิยมที่จะบริโภคสินค้าที่ผลิตจากประเทศของตนเอง เช่น แรงงานญี่ปุ่น ฯลฯ ในขณะที่แรงงานบางสัญชาติยังมีสัณนิคมที่จะบริโภคสินค้าจากต่างประเทศมากกว่าสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศไทย ทำให้มีการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศเพิ่มขึ้น

¹ แม้จะมีการกำหนดให้แรงงานฝีมือต่างชาติมีการถ่ายทอดความรู้ไปยังแรงงานไทย แต่ยังไม่มียกยูลยืนยันได้ว่าการถ่ายทอดความรู้มากน้อยแค่ไหน เพียงไร จึงเป็นเรื่องที่น่าจะมีการศึกษาวิจัยต่อไป

ข) **ด้านแรงงาน** การนำแรงงานฝีมือต่างชาติเข้ามาในประเทศไทยโดยขาดการบริหารจัดการที่ดี ถ้ามีการนำแรงงานฝีมือต่างชาติเข้ามาอย่างมากมายและต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานๆ หรือมีการนำเข้าอย่างเสรี อาจส่งผลให้เกิดการแย่งงานของแรงงานฝีมือไทยอย่างถาวร เพราะผู้ประกอบการสามารถจ้างแรงงานฝีมือต่างชาติได้ และยังสามารถจ้างแรงงานฝีมือต่างชาติได้ในค่าจ้างที่ถูกกว่าการจ้างแรงงานฝีมือไทย จึงอาจเป็นปัจจัยผลักดันให้แรงงานฝีมือไทยต้องย้ายออกนอกประเทศ และกลายเป็นปัจจัยดึงดูดให้แรงงานฝีมือในประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ เช่น ฟิลิปปินส์ จีน อินเดีย มาเลเซีย พม่า ฯลฯ ย้ายเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น (ตารางที่ 4.4) ในขณะที่เดียวกันทำให้ค่าจ้างต่ำลง เพราะเกิดการแข่งขันสูงในการได้งานในบางตำแหน่งระหว่างแรงงานฝีมือไทยกับแรงงานฝีมือในประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ทำให้แรงงานฝีมือไทยที่ต้องการทำงานนั้นๆ ได้รับค่าจ้างที่ต่ำกว่าที่ควรจะได้

ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากมีการจำกัดหรือเคร่งครัดมากเกินไปในการอนุญาตให้นำเข้าแรงงานฝีมือต่างชาติ ก็จะทำให้รัฐบาลขาดรายได้เป็นจำนวนมากไป เนื่องจากกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอนในการขอรับใบอนุญาตทำงานยังเป็นเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อน เสียเวลา และเสียค่าใช้จ่ายสูงสำหรับผู้ประกอบการและแรงงานฝีมือต่างชาติ ทำให้ผู้ที่สามารถเป็นแรงงานฝีมือถูกกฎหมายได้ต้องเลิ้งไปเป็นแรงงานฝีมือผิดกฎหมาย ประกอบกับการตรวจตราใบอนุญาตทำงานในแรงงานฝีมือต่างชาติยังทำได้ไม่ทั่วถึง จึงทำให้แรงงานฝีมือต่างชาติที่เคยถูกกฎหมายกลายเป็นแรงงานฝีมือผิดกฎหมาย (นภาพร หะวานนท์, 2540) ส่งผลให้รัฐบาลไทยขาดรายได้จากภาษีรายได้ของแรงงานฝีมือต่างชาติผิดกฎหมายจำนวนมากเหล่านั้นไปปีละเป็นจำนวนมาก

ค) **ด้านวัฒนธรรม** การรับเอาวัฒนธรรมที่ดีของต่างชาติมาผสมผสานกับวัฒนธรรมที่ดีของไทยจะช่วยให้สังคมไทยน่าอยู่ขึ้น แต่ยังมีแรงงานไทยเป็นจำนวนมากที่รับเอาวัฒนธรรมของต่างชาติโดยการเลียนแบบ เช่น การแต่งกาย การรับประทานอาหาร ตลอดจนการดำรงชีวิตอื่นๆ การทำงานร่วมกับแรงงานฝีมือต่างชาติจึงทำให้แรงงานไทยเกิดความเคยชิน ในการประพฤติและปฏิบัติตนตามอย่าง โดยที่ไม่มีความเข้าใจในวัฒนธรรมนั้นๆ อย่างถ่องแท้ และไม่ได้เลือกสรรเฉพาะสิ่งที่ดีๆ ของต่างชาติมาประยุกต์เข้ากับวัฒนธรรมไทย ทำให้เกิดการเสื่อมสลายของวัฒนธรรมไทยอย่างน่าเสียดาย เช่น การไหว้แสดงความเคารพ¹ หรือการแต่งสุทฎฐกเนคไท² หรือการพูดภาษาต่างชาติปนภาษาไทย³ หรือการเคารพนับถือและเลิ้งดูบุพการี

¹ ซึ่งเหมาะกับสภาพอากาศร้อนของประเทศไทย เพราะปลอดภัยจากการติดเชื้อโดยการสัมผัสมากกว่าการเขย่ามือ (Shake hands) ของต่างชาติ

² ก็ไม่เหมาะสมกับสภาพอากาศร้อนของประเทศไทยเช่นกัน

³ ที่จริงการพูดได้หลายๆ ภาษาเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจอย่างยิ่ง ถ้าผู้พูดจะใช้ภาษานั้นๆ ให้ถูกต้อง แต่การพูดภาษาต่างชาติปนภาษาไทยทำให้ภาษาไทยวิบัติได้

เป็นต้น ทำให้บุคคลเหล่านี้มีทัศนคติที่เป็นวัตถุนิยมมากขึ้น ส่งผลให้มีการแข่งขันในด้านวัตถุนิยมมากขึ้นมีความเป็นอยู่แบบตัวใครตัวมัน ซึ่งมีผลเสียต่อสภาพสังคมอีกด้วย

ง) ด้านปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เกิดการขาดแคลนปัจจัยที่เป็นบริการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตในเขตที่มีแรงงานฝีมือต่างชาติอยู่หนาแน่นมาก จึงเป็นการเพิ่มภาระให้รัฐบาลในการจัดปัจจัยพื้นฐานเพื่อรองรับการเพิ่มแรงงานฝีมือต่างชาติที่ย้ายถิ่นเข้ามาอย่างรวดเร็ว ที่เข้ามาใช้ปัจจัยพื้นฐานต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น ส่งผลให้ปัจจัยเหล่านี้เกิดการขาดแคลน นอกจากนี้ แรงงานฝีมือต่างชาติส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครและภาคกลาง จึงมีส่วนทำให้เกิดการจราจรติดขัดในกรุงเทพฯ เป็นต้น ขณะเดียวกันการมีแรงงานเป็นจำนวนมากทำให้เพิ่มมลพิษในสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะ ทั้งขยะที่เกิดจากการดำรงชีวิตประจำวัน และขยะจากการประกอบธุรกิจต่างๆ ซึ่งในกิจการบางประเภทอาจก่อให้เกิดมลพิษตกค้างในระยะยาวอีกด้วย จึงเป็นการเพิ่มภาระที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็วให้แก่รัฐบาลในการผลิตและปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคให้เหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการภายในประเทศ

จ) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ การที่มีแรงงานฝีมือต่างชาติเข้าในประเทศมาก จึงเกิดการใช้และทำลายทรัพยากรธรรมชาติของไทยไปอย่างมากโดยที่ไม่สามารถสร้างกลับคืนมาได้ และหากยังไม่มีมาตรการในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ หรือไม่มีมาตรการที่จะควบคุมในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และในการทำลายขยะ ฯลฯ แล้ว คนไทยรุ่นต่อไปจะดำรงชีวิตอยู่อย่างไรเมื่อทรัพยากรที่มีอยู่ถูกทำลายไปหมดสิ้น

จากสรุปผลกระทบดังกล่าวจะเห็นว่าแรงงานฝีมือต่างชาติส่งทั้งผลดีและผลเสียต่อประเทศ จึงต้องมีการบริหารจัดการให้เหมาะสม เพื่อทำให้แรงงานเหล่านี้ส่งผลดีต่อประเทศมากกว่าผลเสีย โดยเฉพาะแรงงานผิดกฎหมายยังส่งผลเสียต่อประเทศมากกว่าแรงงานถูกกฎหมาย เพราะแรงงานเหล่านี้ไม่ได้เสียภาษีรายได้ให้แก่รัฐบาลด้วย และถึงแม้ว่าการวางนโยบายควบคุมดูแล และจัดการแรงงานฝีมือต่างชาติที่เข้ามาในประเทศนี้ จะเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของรัฐบาลก็ตาม แต่คนไทยทุกคนในฐานะที่เป็นเจ้าของประเทศควรจะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแรงงานฝีมือต่างชาติด้วย ไม่ควรทิ้งให้เป็นภาระรับผิดชอบของรัฐบาลแต่เพียงฝ่ายเดียว ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่จะต้องสร้างจิตสำนึกที่ดี ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยจะต้องช่วยกันสอดส่อง ดูแล และรักษาผลประโยชน์ของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทางตรง ได้แก่ ไม่จ้างแรงงานฝีมือต่างชาติที่ผิดกฎหมาย ไม่สมรู้ร่วมคิดกับแรงงานฝีมือต่างชาติเพื่อมุ่งเอาแต่ประโยชน์ส่วนตัว เป็นต้น ในทางอ้อม ได้แก่ ให้การสนับสนุนและชักจูงให้แรงงานฝีมือต่างชาติปฏิบัติตามกฎหมายไทย เช่น ให้ขอใบอนุญาตทำงานเมื่อต้องการทำงานในประเทศไทย ให้เสียภาษีรายได้เมื่อมีรายได้ในประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งการช่วยเหลือนี้สามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งกับแรงงานฝีมือและไร้ฝีมือต่างชาติ รวมทั้งแรงงานต่างชาติที่ถูกและผิดกฎหมายด้วย ซึ่งหากคนไทยทุกคนช่วยกันแล้วสภาพสังคมไทยจะต้องดีขึ้นอย่างแน่นอน

4.3) สรุป

4.3.1) รูปแบบการทำงานของแรงงานต่างชาติที่ศึกษา

แรงงานฝีมือต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยมีทุกวัย เกือบทั้งหมดเป็นชาย (ยกเว้นจากฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ พม่า ที่มีแรงงานหญิงเกือบ 1 ใน 4) พักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ทำงานในตำแหน่งบริหารจัดการมากที่สุด มีแรงงานทุกสัญชาติในทุกตำแหน่งงาน แสดงให้เห็นว่ายังมีการนำแรงงานของตนเข้ามาบริหารจัดการหรือควบคุมการผลิตอยู่ด้วย ในกลุ่มที่ทราบเหตุผลที่ไม่จ้างคนไทยทำงานนั้น ทุกสัญชาติให้เหตุผลว่าต้องการคนที่ความสามารถสูง ต้องการคนที่พูดภาษานั้นๆ ได้ และมีบางส่วนที่ยังไม่เชื่อความสามารถของคนไทย ถ้าพิจารณาให้ลึกซึ้งจะพบว่าเหตุผลเหล่านี้ใช้อ้างเมื่อต้องการจ้างแรงงานฝีมือต่างชาติในราคาถูก เช่น จ้างวิศวกรชาวฟิลิปปินส์ จีน อินเดีย เป็นต้น จึงน่าจะมีการตรวจสอบถึงความจริงด้วยเมื่อมีการขอใบอนุญาตทำงานบางงาน แรงงานญี่ปุ่นมีรายได้ต่อเดือนที่ค่อนข้างสูงคือระหว่าง 50,000-99,999 บาท ในขณะที่แรงงานชาติอื่นๆ มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,000-49,999 บาท แรงงานทุกชาติมีการขอต่ออายุใบอนุญาตทำงาน โดยเฉพาะแรงงานญี่ปุ่นทำงานในธุรกิจประเภทเครื่องไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์/คอมพิวเตอร์สูงที่สุด ในขณะที่แรงงานอเมริกันทำงานในธุรกิจรับเหมาก่อสร้างและในสถาบันการศึกษา ส่วนแรงงานชาติอินเดียทำงานในธุรกิจเสื้อผ้าสำเร็จรูปและอัญมณี ในแรงงานที่ทราบระดับการศึกษานั้น กว่าครึ่งจะมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป แต่ก็ยังมีแรงงานที่มีการศึกษาไม่เกินระดับมัธยมศึกษาอยู่อีกด้วย

4.3.2) สรุปผลกระทบจากการนำแรงงานฝีมือต่างชาติเข้าในประเทศไทย

การที่รัฐบาลพยายามส่งเสริมให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น เพื่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศแล้วนับเป็นสิ่งดี แต่รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นผลจากการเข้ามาลงทุนของธุรกิจต่างชาติเหล่านี้ด้วย เมื่อมีการเข้ามาลงทุน นำมาซึ่งความต้องการในการจ้างแรงงานฝีมือต่างชาติที่สูงขึ้น การนำเข้าแรงงานฝีมือต่างชาติทำให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัว มีการสร้างงานให้แรงงานไทย เพิ่มการไหลเวียนเงินตราในประเทศ เพิ่มความรู้ ความสามารถให้แก่แรงงานไทยและผู้ประกอบธุรกิจในประเทศ เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างคนไทยกับคนต่างชาติ และเป็นการทดแทนการขาดแคลนแรงงานฝีมือไทยในด้านนั้นๆ แต่ในขณะเดียวกันก็อาจกลายเป็นการแย่งงานของแรงงานฝีมือไทยอย่างถาวรได้ ถ้าหากขาดการวางแผนที่ดีในการนำเข้าแรงงานฝีมือต่างชาติแล้ว

อย่างไรก็ตาม แรงงานเหล่านี้ยังทำให้มีการขาดดุลการค้าเพิ่มขึ้น เกิดการขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติไปอย่างถาวร ซึ่งในระยะยาวหากไม่มีการปรับแผนที่ดีในการรองรับแรงงานต่างชาติและการควบคุมไม่ให้เกิดการทำลายทรัพยากรของประเทศ เช่น มาตรการในการใช้ทรัพยากรและการทำลายขยะ การปรับระบบการ

จัดเก็บภาษีเงินได้ เป็นต้น คนไทยอาจต้องรับภาระทั้งในการสรรหาธารูปโภคให้แรงงานเหล่านี้ใช้ และคนไทยจะต้องทนอยู่กับมลพิษทั้งหลายที่เกิดจากการเข้ามาลงทุนและการทำงานของแรงงานดังกล่าว ซึ่งเมื่อทรัพยากรธรรมชาติไม่มีเหลือให้ใช้อีกต่อไปแล้ว ในที่สุดต่างชาติอาจย้ายฐานการลงทุนไปยังประเทศที่ยังมีทรัพยากรธรรมชาติสำหรับเขาต่อไป โดยที่การปกป้องรักษาผลประโยชน์ของประเทศนี้เป็นเรื่องที่คนไทยทุกคนสามารถทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทางตรง ได้แก่ ไม่จ้างแรงงานฝีมือต่างชาติที่ผิดกฎหมาย ไม่สมรู้ร่วมคิดกับแรงงานฝีมือต่างชาติเพื่อมุ่งเอาแต่ประโยชน์ส่วนตัว เป็นต้น และในทางอ้อม ได้แก่ ให้การสนับสนุนและชักจูงให้แรงงานฝีมือต่างชาติปฏิบัติตามกฎหมายไทย เช่น ให้ขอใบอนุญาตทำงานเมื่อต้องการทำงานในประเทศไทย ให้เสียภาษีรายได้เมื่อมีรายได้ในประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งการช่วยเหลือนี้สามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งกับแรงงานฝีมือและไร้ฝีมือต่างชาติ รวมทั้งแรงงานต่างชาติที่ถูกและผิดกฎหมายด้วย

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ภาพรวมของแรงงานต่างชาติที่ได้รับใบอนุญาตทำงานในประเทศไทยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงภาพรวมของแรงงานต่างชาติที่ได้รับใบอนุญาตทำงานในประเทศไทย เพื่อศึกษารูปแบบการทำงานของแรงงานต่างชาติที่เข้าเมืองถูกกฎหมายและได้รับใบอนุญาตทำงานประเภทชั่วคราวและประเภทตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายอื่นใน 67 จังหวัดในปี 2538 และนำเสนอสรุปผลกระทบจากการนำแรงงานฝีมือต่างชาติเข้าในประเทศไทย เก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงกันยายน 2539 โดยการคัดลอกข้อมูลจากแบบตท.ต่างๆ ที่ใช้เพื่อขอรับใบอนุญาตทำงาน หรือขอต่ออายุใบอนุญาต ฯลฯ ด้วยทีมผู้วิจัยและเจ้าหน้าที่ในสำนักงานจัดงานจังหวัดต่างๆ จากทั้ง 76 จังหวัด ซึ่งสามารถนำเสนอข้อมูลได้เพียง 67 จังหวัด ได้ข้อมูลแรงงานต่างชาติที่นำมาศึกษารูปแบบการทำงานจำนวน 19,672 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงบรรยายด้วยคำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ฯลฯ ตามความเหมาะสมของข้อมูล นำเสนอข้อมูลในรูปตาราง พร้อมทั้งวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลในรายบุคคลเพื่อให้ได้คำอธิบายประกอบข้อมูลในตารางที่นำเสนอ

5.1) สรุปผลที่ได้จากการวิจัย

5.1.1) ภาพรวมของแรงงานต่างชาติที่ได้รับใบอนุญาตทำงานในประเทศไทย

แรงงานต่างชาติที่ได้รับใบอนุญาตทำงานในประเทศไทยในระหว่าง พ.ศ.2537-2539 มีประมาณสองแสนคน แรงงานต่างชาติที่ได้รับใบอนุญาตตลอดชีพมีแนวโน้มลดลง และแรงงานฝีมือต่างชาติมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 10 ในขณะที่แรงงานไร้ฝีมือมีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่า 10 เท่าหลังจากที่มีประกาศมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2539

5.1.2) ลักษณะทั่วไปของแรงงานต่างชาติที่เข้าเมืองถูกกฎหมายและได้รับใบอนุญาตทำงานประเภทชั่วคราวและประเภทตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายอื่นใน 67 จังหวัดในปี 2538

แรงงานส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงานมีอายุระหว่าง 25-59 ปี มีอายุเฉลี่ย 40 ปี เป็นเพศชาย ประมาณ 1 ใน 4 ของแรงงานที่ทราบระดับการศึกษาอย่างชัดเจนนี้ เกือบ 1 ใน 5 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป แรงงาน 10 สัญชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยสูงสุดได้แก่ ญี่ปุ่น จีน อเมริกา อังกฤษ อินเดีย ไต้หวัน ฟิลิปปินส์ เกาหลี ออสเตรเลีย และเยอรมัน งานที่ส่วนใหญ่เป็นงานบริหารจัดการและงานที่ใช้วิชาชีพ ใช้ความรู้ ความสามารถพิเศษ ซึ่ง 10 ตำแหน่งงานที่ทำสูงสุดได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ วิศวกร ผู้ควบคุมการผลิต/ช่างเทคนิค

5.1.4) รูปแบบการทำงานของแรงงานต่างชาติที่เข้าเมืองถูกกฎหมายและได้รับใบอนุญาตทำงานประเภทชั่วคราวและประเภทตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายอื่นใน 67 จังหวัดในปี 2538

แรงงานญี่ปุ่นส่วนใหญ่เป็นชายและยังมีแรงงานสูงอายุมากกว่าชาติอื่น ในขณะที่แรงงานจีน ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และพม่าเกือบ 1 ในประเทศไทย 4 เป็นหญิงและยังมีแรงงานอายุน้อยมากกว่าชาติอื่น มีแรงงานทุกสัญชาติในทุกตำแหน่งงานและทำงานในตำแหน่งบริหารจัดการมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าทุกสัญชาติยังมีการนำแรงงานของตนเข้ามาควบคุมการผลิตด้วย ในกลุ่มที่ทราบเหตุผลที่ไม่จ้างคนไทยทำงานนั้น ทุกสัญชาติให้เหตุผลว่าต้องการคนที่มีความสามารถสูง คนที่พูดภาษานั้นๆ ได้ และมีบางส่วนที่ยังไม่เชื่อความสามารถของคนไทย แรงงานญี่ปุ่นมีรายได้ต่อเดือนค่อนข้างสูงคือระหว่าง 50,000-99,999 บาท ในขณะที่แรงงานชาติอื่นๆ มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,000-49,999 บาท แรงงานทุกชาติมีการขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานโดยเฉพาะแรงงานญี่ปุ่นมีมากที่สุด แรงงาน 1 ใน 4 ที่ทราบระดับการศึกษานั้นส่วนใหญ่แรงงานจากอเมริกา ญี่ปุ่น อังกฤษ มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป แรงงานจากฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ พม่า อินเดียและไต้หวันนั้น กว่า 1 ใน 3 มีการศึกษาไม่เกินระดับมัธยมศึกษา แรงงานญี่ปุ่นทำงานในธุรกิจเครื่องไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์/คอมพิวเตอร์ ขณะที่แรงงานอเมริกันทำงานในธุรกิจรับเหมาก่อสร้างและในสถาบันการศึกษา ส่วนแรงงานอินเดียทำงานในธุรกิจเสื้อผ้าสำเร็จรูปและอัญมณี

5.1.5) สรุปผลกระทบจากการนำแรงงานฝีมือต่างชาติเข้าในประเทศไทย

การที่รัฐบาลพยายามส่งเสริมให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศมากขึ้น เพื่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศแล้วนับเป็นสิ่งที่ดี แต่รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับผลกระทบจากการเข้ามาลงทุนด้วย การเข้ามาลงทุนนำมาซึ่งความต้องการในการจ้างแรงงานฝีมือต่างชาติที่สูงขึ้น ทำให้ต้องนำเข้าแรงงานฝีมือต่างชาติ ซึ่งเกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อประเทศ ผลดีได้แก่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัว เพิ่มการไหลเวียนเงินตราในประเทศ เกิดการพัฒนาทางการศึกษาไทย มีการเพิ่มความรู้ ความสามารถให้แก่แรงงานไทยและผู้ประกอบธุรกิจในประเทศ รวมทั้งเกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม ทำให้คนไทยสามารถสื่อสารและประกอบธุรกิจกับคนต่างชาติได้ดีขึ้น และยังเป็นการทดแทนการขาดแคลนแรงงานฝีมือไทยด้วย

ขณะเดียวกันอาจเกิดผลเสีย ซึ่งหากรัฐบาลขาดการวางแผนที่ดีในการนำเข้าแรงงานฝีมือต่างชาติแล้วอาจเกิดการแย่งงานของแรงงานฝีมือไทยอย่างถาวรได้ นอกจากนี้ยังทำให้มีการขาดดุลการค้าเพิ่มขึ้น ขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต และยังมีการใช้และทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ทรัพยากรในประเทศถูกทำลายไปอย่างถาวร รัฐบาลจึงต้องมีการวางนโยบายที่ดีเพื่อรองรับการลงทุนและแรงงานฝีมือต่างชาติ เพื่อไม่ให้คนไทยต้องรับภาระและต้องทนอยู่กับมลพิษที่เกิดจากการเข้ามาลงทุนและการทำงานของแรงงานฝีมือต่างชาติ ซึ่งหากทรัพยากรของ

ไทยหมดไปแล้ว ต่างชาติอาจย้ายการลงทุนไปยังประเทศที่ยังมีทรัพยากรธรรมชาติสำหรับเขามาตราการที่รัฐบาลพึงเร่งดำเนินการได้แก่ มาตราการในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและในการที่จะขยหรือการที่จะสกัดกั้นจากการผลิต ฯลฯ รวมทั้งการปรับระบบการจัดเก็บภาษีรายได้จากแรงงานฝีมือต่างชาติ เป็นต้น รวมทั้งหากมีการจัดระบบการออกใบอนุญาตทำงานเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็วและตรงไปตรงมาก็จะทำให้แรงงานฝีมือต่างชาติผิดกฎหมายกลายมาเป็นแรงงานถูกกฎหมายเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ประเทศด้วย

การรักษาผลประโยชน์ของประเทศนี้เป็นเรื่องที่คนไทยทุกคนสามารถทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทางตรง ได้แก่ ไม่จ้างแรงงานฝีมือต่างชาติที่ผิดกฎหมาย ไม่สมรู้ร่วมคิดกับแรงงานเหล่านี้เพื่อมุ่งเอาแต่ประโยชน์ส่วนตัว เป็นต้น และในทางอ้อม ได้แก่ ให้การชักจูงและสนับสนุนให้แรงงานเหล่านี้ปฏิบัติตามกฎหมายไทย เช่น ให้ขอใบอนุญาตทำงานเมื่อมีการทำงานในประเทศไทย ให้เสียภาษีรายได้เมื่อมีรายได้ เป็นต้น ซึ่งการช่วยเหลือนี้สามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งกับแรงงานฝีมือและไร้ฝีมือ รวมทั้งแรงงานที่ถูกและผิดกฎหมายด้วย

5.2) ข้อเสนอแนะ

5.2.1) ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย

ก) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการคัดลอกข้อมูลจำนวนมากจากเอกสาร(แบบตท. ต่างๆ) ที่มีการจัดเก็บหลายรูปแบบและจัดเก็บหลายแห่ง โดยที่เอกสารเหล่านี้กระจายอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศนี้ยังไม่เหมาะสม เพราะทำให้เสียเวลา เสียค่าใช้จ่ายสูง หากผู้วิจัยต้องการรวบรวมข้อมูลเช่นนี้ ผู้ที่ทำวิจัยควรเป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลโดยตรง มีการติดต่อประสานงานกันดีอยู่แล้ว

ข) การเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ทั้ง 76 จังหวัด แม้จะเป็นข้อมูลเอกสารก็ตามทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลได้ รูปแบบและรายละเอียดของข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์มีขึ้นได้ หากต้องการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานต่างชาติที่เข้าเมืองถูกต้อง เมพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองและได้รับใบอนุญาตทำงานเหล่านี้จริงๆ อาจต้องใช้การสุ่มจังหวัดที่มีแรงงานเหล่านี้มาก ๆ เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งอาจยังเกิดปัญหาการได้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์เช่นกัน

ค) ควรมีการศึกษาถึงความจำเป็นในการจ้างแรงงานฝีมือต่างชาติ ปัญหา และสาเหตุที่ไม่จ้างแรงงานไทย โดยการศึกษาในระดับลึก ในรายละเอียด ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถอธิบายได้ชัดเจน

ง) ควรมีการวิจัยถึงผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างชาติเข้ามาในประเทศทั้งแรงงานฝีมือและไร้ฝีมือ โดยพิจารณาในหลาย ๆ ด้านทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ด้วยการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

5.2.2) ข้อเสนอแนะสำหรับนโยบายแรงงานต่างชาติ

ก) ข้อมูลแรงงานฝีมือต่างชาติ เนื่องจากข้อมูลแรงงานต่างชาติทั้งแรงงานฝีมือและไร้ฝีมือนี้เป็นข้อมูลที่มีความสำคัญมากต่อการบริหารจัดการและการวางแผนนโยบายแรงงานต่างชาติของประเทศ จึงควรมีการจัดการกับข้อมูลทั้งสองประเภท แต่เนื่องจากงานวิจัยนี้เน้นเฉพาะแรงงานฝีมือ จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการกับข้อมูลแรงงานฝีมือต่างชาติดังต่อไปนี้

ก.1) ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลแรงงานฝีมือต่างชาติทั่วประเทศ โดยบันทึกไว้ในระบบที่จัดเก็บและค้นหาได้ง่าย เช่น ระบบคอมพิวเตอร์¹ ข้อมูลที่บันทึกควรจะมีรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ทั้งในการวางแผนนโยบายแรงงานฝีมือต่างชาติ และการวางแผนผลิตแรงงานฝีมือไทย เช่น สาเหตุที่ไม่จ้างแรงงานไทย ระดับการศึกษา(ที่ชัดเจน) เพิ่มข้อเกี่ยวกับประวัติการทำงานในเมืองไทยของแรงงานฝีมือต่างชาติโดยละเอียด เริ่มทำงานในประเทศไทยเมื่อไร? อาชีพใด? นายจ้างมีสัญชาติใด มีบุคคลที่นำมาอยู่ในประเทศไทยด้วยกี่คน? อายุเท่าไร? ทำอาชีพอะไรบ้าง? เป็นต้น เพื่อให้สามารถสืบค้นข้อมูลและปรับปรุงให้ทันสมัยได้โดยง่าย เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนจัดการกับแรงงานฝีมือต่างชาติให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการแรงงานฝีมือในประเทศ

ก.2) ให้ความสำคัญกับข้อมูลของแรงงานต่างชาติ เช่น ข้อมูลที่บันทึกแบบ ตท. ต่างๆ ต้องให้ประโยชน์ ครบถ้วน ถูกต้อง และชัดเจน จึงควรมีการปรับปรุงแบบ ตท. ที่ใช้ทั้งหมด เช่น แบบ ตท. 2 (ขอรับใบอนุญาตทำงาน) แบบ ตท. 10 (ขอต่ออายุใบอนุญาต) ให้มีข้อมูลที่จำเป็นครบถ้วน ให้เข้าใจง่าย กรองง่าย ซึ่งอาจจะใช้แบบฟอร์มเพียงแบบเดียวก็ได้ นอกจากนี้ควรมีการจัดทำทะเบียนประวัติของแรงงานฝีมือต่างชาติ โดยการกำหนดเลขประจำตัวแรงงานฝีมือต่างชาติให้สามารถสืบค้นได้ไม่ว่าแรงงานเหล่านั้นจะอยู่ส่วนไหนของประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนนโยบายแรงงานฝีมือต่างชาติ

ก.3) การบริหารจัดการบุคลากรประจำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างชาติ ควรจัดเจ้าหน้าที่ให้พอเพียงและเหมาะสมกับงาน โดยคำนึงถึงปริมาณงานและจำนวนบุคลากร รวมทั้งมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคลากรในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น มีการอบรมภาษาต่างประเทศที่มีแรงงานชาตินั้นๆ มากเพื่อให้สามารถตรวจสอบเอกสารประกอบการขอใบอนุญาตและบันทึกข้อมูลได้ถูกต้อง หรือมีการอบรมด้านคอมพิวเตอร์เพื่อให้สามารถบันทึกข้อมูลได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

¹ โดยใช้มาตรฐานในการบันทึกข้อมูลที่เป็นแบบเดียวกันทั่วทั้งประเทศ เช่น ใช้ชื่อประเทศเดียวกันให้เหมือนกัน กำหนดชื่อสัญชาติให้ตรงกัน เป็นต้น

ข) การวางแผนนโยบายแรงงานฝีมือต่างชาติ เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดจากการนำแรงงานฝีมือต่างชาติเข้าประเทศไทย โดยที่ส่งผลกระทบน้อยที่สุดต่อแรงงานไทยและส่งผลดีมากที่สุดต่อประเทศ จึงขอเสนอแนวทางในการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับแรงงานฝีมือต่างชาติดังต่อไปนี้

ข.1) รัฐบาลควรให้ความสำคัญต่อประเภทของธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย โดยการพิจารณาถึงผลได้-ผลเสียต่อประเทศในระยะยาว มีคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคคลจากหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อจะได้มุมมองที่รอบด้านและลึกซึ้ง โดยเน้นผลประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก เช่น กำหนดให้ใช้เครื่องจักรทดแทนแรงงานไร้ฝีมือเมื่อมีการลงทุนเกินกว่า 5 ปี เป็นต้น

ข.2) รัฐบาลควรมีการปรับปรุงขั้นตอนในการขอรับใบอนุญาตทำงาน ให้รัดกุม สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ข.3) รัฐบาลควรพิจารณาวางมาตรการที่ชัดเจน รัดกุมในการนำเข้าแรงงานฝีมือต่างชาติ เช่น พิจารณาถึงความจำเป็นในนำเข้าแรงงานอาชีพต่าง ๆ ให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ การกำหนดระยะเวลาในการออกใบอนุญาตให้เหมาะสม กับการเป็นจริงตามตำแหน่งงานจะช่วยลดภาระงานให้แก่เจ้าหน้าที่ได้¹ โดยมีคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคคลจากหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อจะได้มุมมองที่รอบด้านและลึกซึ้ง โดยเน้นผลประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก

ข.4) รัฐบาลควรมีการเพิ่มโทษสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำให้เกิดแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย โดยการเพิ่มโทษปรับเป็นจำนวนเงินที่สูงขึ้นทั้งกับผู้ประกอบธุรกิจที่จ้างแรงงานเหล่านั้น ตัวแรงงานฝีมือ ตลอดจนกำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่และผู้ร่วมงานกับแรงงานฝีมือเหล่านั้นด้วย

ข.5) รัฐบาลควรเพิ่มการตรวจตราใบอนุญาตและให้อำนาจการจัดการกับแรงงานฝีมือต่างชาติที่ผิดกฎหมายแก่คณะบุคคลไม่ใช่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อลดการประพฤติมิชอบของเจ้าพนักงาน

ข.6) รัฐบาลควรมีการกระจายการลงทุนสู่ภูมิภาค เช่น ภาคใต้ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันตก เพื่อลดการกระจุกตัวของแรงงานในพื้นที่ และลดการย้ายถิ่นภายในประเทศ ทำให้คุณภาพชีวิตประชากรไทยดีขึ้น เพราะคนในครอบครัวไม่ต้องย้ายถิ่นไปทำงานไกล

¹ ตัวอย่างเช่น เมื่อพิจารณาว่าเป็นบุคคลที่ควรได้รับใบอนุญาต ให้ออกใบอนุญาตในระยะเวลาที่เหมาะสม เช่น ออกใบอนุญาต 3 เดือนให้แก่บุคคลผู้นั้น แทนการออกใบอนุญาตให้เพียง 15 วัน แล้วให้บุคคลผู้นั้นต้องมาต่อใบอนุญาตอีกทุก ๆ 15 วัน เป็นต้น

ข.7) รัฐบาลควรพิจารณาออกใบอนุญาตให้แรงงานฝีมือต่างชาติที่ขณะนี้ทำงานในประเทศไทยอยู่แล้วแต่เป็นแรงงานฝีมือผิดกฎหมาย ได้แก่ ผู้ที่กำลังทำงานอยู่ในประเทศไทยที่เข้าเมืองด้วยวีซ่านักท่องเที่ยวหรือที่มีใบอนุญาตทำงานในตำแหน่งหนึ่งแต่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่น เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องมีมาตรการที่รัดกุม รอบคอบ เพื่อกันการออกใบอนุญาตที่ไม่ถูกต้องด้วย

ข.8) รัฐบาลควรมีการศึกษาเพื่อปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ และประกาศกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของแรงงานฝีมือต่างชาติ เช่น พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองในการอนุญาตให้แรงงานดังกล่าวเข้าประเทศด้วยวีซ่าแบบต่าง ๆ พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวในการอนุญาตให้แรงงานต่างชาติทำงานได้ ประกาศกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับการกำหนดงานให้แรงงานต่างชาติทำได้ และบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดอาชีพที่ห้ามแรงงานต่างชาติทำ รวมทั้งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ฯลฯ เพื่อให้กฎหมายเหล่านั้นเกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงผลได้ผลเสียต่อประเทศในระยะยาวด้วย

ข.9) รัฐบาลควรมีการวางแผนและปฏิบัติการเพื่อเพิ่มขีดความรู้ความสามารถให้แก่แรงงานไทยที่มีอยู่แล้วและที่กำลังจะผลิตในอนาคตด้วย มีการปรับปรุงหลักสูตร ระบบการเรียนการสอนให้สามารถปฏิบัติงานได้จริง รวมทั้งให้ความสำคัญในเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีของแรงงานต่างชาติต่อแรงงานไทยด้วย

บรรณานุกรม

- กวิน ชุตินา. ผลกระทบทางวัฒนธรรม การเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของการย้ายถิ่นแรงงาน. จัดหมายข่าว“แรงงานปริทัศน์” ปีที่ 10 ฉบับที่ 7 กรกฎาคม 2539.
- กุลล สุนทรธาดา และ อุมภรณ์ ภัทรวณิช. กระบวนการจ้างแรงงานข้ามชาติที่ลักลอบเข้าเมือง และความคิดเห็นของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2540.
- เกษมสันต์ จิณณาโส. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแรงงานอพยพจากต่างประเทศ. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องสถานการณ์“คนข้ามชาติ”ของประเทศไทย:นโยบายและทิศทางการวิจัย. จัดโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 30 กันยายน 2537
- กรมการจัดหางาน. 1 ปี กรมการจัดหางาน. ISBN 974-7872006. มปท. 2537.
- กรมแรงงาน(ก), กระทรวงมหาดไทย. สถิติแรงงาน 2531. โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก 2532. ตารางที่ 5.3, หน้า 63-65.
- กรมแรงงาน(ข), กระทรวงมหาดไทย. สถิติแรงงาน 2532. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. มปป. ตารางที่ 4.3, หน้า 47-48.
- กรมแรงงาน(ค), กระทรวงมหาดไทย. สถิติแรงงาน 2533. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 2534. ตารางที่ 4.3, หน้า 47-48.
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน(ก), กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. “พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521, พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ.2522, ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องกำหนดงานที่ให้คนต่างด้าว ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 ทำได้, พระราชกฤษฎีกากำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจบางประการในราชอาณาจักร ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 พ.ศ.2522”. ใน กฎหมายแรงงานฉบับแก้ไขปรับปรุง พ.ศ.2537. 2537.
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน(ข), กระทรวงมหาดไทย. สถิติแรงงาน 2534. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2535. ตารางที่ 4.3, หน้า 43-44.
- กองงานคนต่างด้าว(ก), กรมแรงงาน, “ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281”. ในรวมกฎหมายคำสั่ง ประกาศ และข้อปฏิบัติที่เกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว, มปท. 2533.

กองงานคนต่างด้าว(ข), กรมการจัดหางาน, กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. คำแนะนำ
การขอรับใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว. โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
2536.

กองงานคนต่างด้าว(ค), กรมการจัดหางาน, กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. เรื่อง การขอ
ใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว. อนุสารจัดหางาน ฉบับที่ 2. กุมภาพันธ์ 2539.

กองงานคนต่างด้าว(ง), กรมการจัดหางาน, กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. ข้อมูลของ
แรงงานต่างด้าว. 2538. (เอกสารอัดสำเนา)

กองวิชาการและแผนงาน, กรมการจัดหางาน, กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. ข้อมูลของ
แรงงานต่างด้าวตามกฎหมาย. 2541. (เอกสารอัดสำเนา)

จริยา โพธิสมบัติ. นโยบายความมั่นคงเกี่ยวกับคนข้ามชาติ: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต.
เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องสถานการณ์ 'คนข้ามชาติ' ของประเทศไทย : นโยบาย
และทิศทางการวิจัย จัดโดย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 30
กันยายน 2537.

จารึก เมฆวิชัย. คนต่างด้าวข้ามเข้าไทย : สถานการณ์ ปัญหา และผลกระทบ. เอกสารประกอบ
การสัมมนาเรื่อง สถานการณ์ 'คนข้ามชาติ' ของประเทศไทย : นโยบาย และทิศทางการ
วิจัย จัดโดย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 30 กันยายน 2537.

ประมวญ จิตตะสมบัติ. ผู้อำนวยการกองงานคนต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน
และสวัสดิการสังคม. สัมภาษณ์ 1 เมษายน 2540.

“ประมวลรัษฎากร ลักษณะ 1 ข้อความเบื้องต้น มาตราทวิ”. ใน ประมวลรัษฎากร ฉบับสมบูรณ์
2535. รวบรวมโดยสำนักพิมพ์ธรรมนิติจำกัด:กรุงเทพมหานคร, 2534.

พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร. การศึกษาวิเคราะห์กฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว.
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2540.

พิศวาท สุคนธ์พันธุ์ และ ปฐมาภรณ์ บุษปอ์รง. การศึกษาวิเคราะห์กฎหมายเกี่ยวกับการ
ประกอบธุรกิจและการทำงานของคนต่างด้าว. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
2540.

พงศธร เทพวงศ์. อดีต ปัจจุบัน และอนาคต ของนโยบาย เรื่อง คนข้ามชาติ ด้านแรงงาน.
เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องสถานการณ์ 'คนข้ามชาติ' ของประเทศไทย: นโยบาย
และทิศทางการวิจัย จัดโดย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 30
กันยายน 2537.

พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522. “ หมวดที่ 2 นิคมอุตสาหกรรม ส่วนที่ 1 การจัดตั้งมาตราที่ 45,46” ในพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522. มปป. มปท.

วรวิทย์ เจริญเลิศ. แรงงานตัวที่ถูกกฎหมายในประเทศไทย. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องสถานการณ์ ‘คนข้ามชาติ’ ของประเทศไทย : นโยบาย และทิศทางการวิจัย จัดโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 30 กันยายน 2537.

วรวิทย์ เจริญเลิศ และบัณฑิตย ธนชัยเศรษฐวุฒิ. การศึกษาวิเคราะห์นโยบายของรัฐต่อการนำเข้าแรงงานข้ามชาติ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2540.

สถาพร กวิตานนท์. “ไทยติดอันดับ 3 ของโลกด้านเศรษฐกิจและอันดับ 5 ในด้านการลงทุน”. ใน ศูนย์ข่าวกรมประชาสัมพันธ์ วิทยุสารประจำวัน, งานข้อมูลและบริการข่าว กองข่าวในประเทศ กรมประชาสัมพันธ์. 27 ธันวาคม 2537.

สุดาศิริ วัฒนวงศ์. การทำงานของคนต่างด้าว. กรุงเทพมหานคร:นิติธรรม. กันยายน 2532.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(ก). สำนักนายกรัฐมนตรี. พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2534. ในคู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน. 2536.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(ข). สำนักนายกรัฐมนตรี. สรุปการส่งเสริมการลงทุน มกราคม-ตุลาคม 2537 เปรียบเทียบกับปี 2536. หน้า 1-4. (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(ค) หน่วยคอมพิวเตอร์ กองแผนงาน. สรุปการส่งเสริมการลงทุน 2531. มปป. หน้า A-3, A-3, A-3, A-3.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(ง) หน่วยคอมพิวเตอร์ กองแผนงาน. สรุปการส่งเสริมการลงทุน 2532. มปป. หน้า A-3, A-3, A-3, A-3.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(จ) หน่วยคอมพิวเตอร์ กองแผนงาน. สรุปการส่งเสริมการลงทุน 2533. 2534. หน้า 20, 45, 70, 114.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(ฉ) หน่วยคอมพิวเตอร์ กองแผนงาน. สรุปการส่งเสริมการลงทุน 2534. 2535. หน้า 1-10, 2-10, 3-10, 5-10.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(ช) หน่วยคอมพิวเตอร์ กองแผนงาน. สรุปการส่งเสริมการลงทุน 2535. 2536. หน้า 1-10, 2-10, 3-10, 5-10.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(ช) หน่วยคอมพิวเตอร์ กองแผนงาน. สรุปการส่งเสริมการลงทุน 2536. 2537. หน้า 1-1, 2-1, 3-1, 4-1.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(ณ) หน่วยคอมพิวเตอร์ กองแผนงาน. สรุปการส่งเสริมการลงทุน 2537. 2537. หน้า 1-1, 2-1, 3-1, 4-1.

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. ภาพการส่งเสริมการลงทุนปี 2537 และแนวโน้มปี 2538. ในศูนย์ข่าวกรมประชาสัมพันธ์ วิทยุสารประจำวัน. งานข้อมูลและบริการข่าว กองข่าวในประเทศ กรมประชาสัมพันธ์. 17 ธันวาคม 2537.

Correa, Carlos M. Intellectual Property Rights and Foreign Direct Investment. International Journal of Technology Management. Vol. 10 Nos. 2-3, 1995.

Investment Service Center, Office of the Board of Investment. 1994. (Leaflet)

Ito, Shoichi and Iguchi, Yasushi. Japanese Direct Investment and Its Impact on Migration in the ASEAN 4. Asian and Pacific Migration Journal. Vol.3, Nos.2-3, 1994.

Kritz, Mary M.Lim, Lin Lean and Zlotnik, Hania. The Mobilization of Labour Migration In Thailand : Personal Links and Facilitating Networks. in International Migration Systems. Oxford: Clarendon Press. 1992. pp.190-217.

Kritz, Mary M. Lim, Lin Lean and Zlotnik, Hania. Science and Technology Transfers and Migration Flows. In International Migration Systems. Oxford Clarendon Press. 1992. pp.221-240.

Migrant News. "http://migration.ucdavis.edu". Vol. 5, No. 7, July 1998.

Poapongsakorn, Nipon and Amomthip Taethiengtam. Foreign Works and Labour Laws in Thailand. Paper prepared for the Symposium on Law and Social Sciences, organized by Center for Advanced Studies, National University of Singapore, 6-8 August 1992.

Sussangkarn, Chalongsob. Labour Market Developments and International Migration in Thailand. in OECD Documents on "Migration and the Labour Market in Asia: Prospects to the Year 2000". Organisation for Economic Co-operation and Development, 1996.

ภาคผนวก ก.

บัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกา

กำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ.2522

(กำหนดงาน 39 อาชีพไว้เฉพาะให้คนไทยทำ)

- 1) งานกรรมกร ยกเว้นงานกรรมกรในเรือประมง ตามข้อ 2.
- 2) งานกลสิกรรม งานเลี้ยงสัตว์ งานป่าไม้หรืองานประมง ยกเว้นงานที่ใช้ความชำนาญเฉพาะสาขา งานควบคุมดูแลฟาร์ม หรืองานกรรมกรในเรือประมง เฉพาะการประมงทางทะเล
- 3) งานก่ออิฐ งานช่างไม้ หรืองานก่อสร้างอื่น
- 4) งานแกะสลักไม้
- 5) งานขับขี่ยานยนต์ หรืองานขับขี่ยานพาหนะที่ไม่ใช่เครื่องจักรหรือเครื่องกล ยกเว้นงานขับขี่เครื่องบินระหว่างประเทศ
- 6) งานขายของหน้าร้าน
- 7) งานขายทอดตลาด
- 8) งานควบคุม ตรวจสอบหรือให้บริการทางบัญชี ยกเว้นงานตรวจสอบภายในเป็นครั้งคราว
- 9) งานเจียรระโน หรือขัดเพชรหรือพลอย
- 10) งานตัดผม งานตัดผม หรืองานเสริมสวย
- 11) งานทอผ้าด้วยมือ
- 12) งานทอเลื้อหรืองานทำเครื่องใช้ด้วย กก หวาย ปอ ฟาง หรือเยื่อไม้ไผ่
- 13) งานทำกระดาษสาด้วยมือ
- 14) งานทำเครื่องเขิน
- 15) งานทำเครื่องดนตรีไทย
- 16) งานทำเครื่องถม
- 17) งานทำเครื่องทอง เครื่องเงิน หรือเครื่องนาก
- 18) งานทำเครื่องลงหิน
- 19) งานทำตุ๊กตาไทย
- 20) งานทำที่นอนหรือผ้าห่มนวม
- 21) งานทำบาตร
- 22) งานทำผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมด้วยมือ
- 23) งานทำพระพุทธรูป
- 24) งานทำมิด
- 25) งานทำร่มกระดาษหรือผ้า
- 26) งานทำรองเท้า
- 27) งานทำหมวก

- 28) งานนายหน้าหรืองานตัวแทน ยกเว้นงานนายหน้าหรืองานตัวแทนในธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ
- 29) งานในวิชาชีพวิศวกรรม สาขาวิศวกรรมโยธาที่เกี่ยวกับงานออกแบบและคำนวณ จัดระบบวิจัย วางโครงการ ทดสอบ ควบคุมการก่อสร้างหรือให้คำแนะนำ ทั้งนี้ไม่รวมงานที่ต้องใช้ความชำนาญพิเศษ
- 30) งานในวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวกับงานออกแบบ เขียนแบบ ประมาณราคา อำนวยการก่อสร้าง หรือให้คำแนะนำ
- 31) งานประดิษฐ์เครื่องแต่งกาย
- 32) งานปั้นหรือทำเครื่องปั้นดินเผา
- 33) งานม้วนบุหรีด้วยมือ
- 34) งานมัดคุเทศก์ หรืองานจัดนำเที่ยว
- 35) งานเร่ขายสินค้า
- 36) งานเรียงตัวพิมพ์อักษรไทยด้วยมือ
- 37) งานสาวและบิดเกลียวไหมด้วยมือ
- 38) งานเสมียนพนักงานหรืองานเลขานุการ
- 39) งานให้บริการทางกฎหมายหรืออรรถคดี

ภาคผนวก ข.

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดงานที่ให้คนต่างด้าวตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 ทำได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนดให้งานต่อไปนี้ เป็นงานที่ให้คนต่างด้าวทำได้

- 1) งานช่างซ่อมจักรยาน
- 2) งานช่างประกอบและซ่อมเบาะรถ
- 3) งานช่างประกอบและซ่อมตัวถังรถ
- 4) งานช่างประกอบและซ่อมท่อไอเสียรถ
- 5) งานช่างบัดกรีโลหะแผ่นด้วยมือ
- 6) งานช่างไม้ก่อเครื่องเรือน
- 7) งานช่างไม้ก่อสร้างอาคาร
- 8) งานเลื่อยไม้ในโรงงานแปรรูปไม้
- 9) งานช่างปูน
- 10) งานช่างทาสี
- 11) งานช่างประกอบและซ่อมประตูหน้าต่าง
- 12) งานช่างติดตั้งมุ้งลวด
- 13) งานช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ยกเว้นการตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี
- 14) งานช่างย้อมผ้า
- 15) งานซักรีดเสื้อผ้า
- 16) งานทำสวนผักและผลไม้
- 17) งานเลี้ยงสัตว์ ยกเว้นงานเลี้ยงไหม
- 18) งานขายปลีกสินค้าที่ไม่ใช่เวชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ กล้องถ่ายภาพนิ่ง กล้องถ่ายภาพยนตร์ อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครื่องอะไหล่
- 19) งานขายอาหารหรือเครื่องดื่ม
- 20) งานผลิตอาหารหรือเครื่องดื่ม
- 21) งานช่างประกอบและซ่อมรองเท้า
- 22) งานช่างซ่อมนาฬิกา ปากกา และแว่นตา
- 23) งานช่างลับมีด และของมีคมอื่น ๆ
- 24) งานช่างทำกรอบรูป
- 25) งานช่างเครื่องทอง เครื่องเงิน หรือเครื่องโลหะมีค่าอื่น ๆ
- 26) งานกรรมกร
- 27) งานช่างทอผ้าไหมพรมและทอผ้าด้วยมือ ยกเว้นงานทอผ้าไหมและงานที่ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับเส้นไหม

ภาคผนวก ค.

พระราชกฤษฎีกา

กำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจบางประการในราชอาณาจักร
ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว

พ.ศ.2521 พ.ศ.2522

มาตรา 4 คนต่างด้าวซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักรในลักษณะดังต่อไปนี้
ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 ทั้งนี้เฉพาะใน
ส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ หรือภารกิจที่ผู้นั้นได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรคือ

- 1) เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลในการพัฒนาการศึกษาของชาติ รวมทั้งการฝึกอบรมครู
และอาจารย์ และการสอนนักศึกษา หรือนิสิตในระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยของรัฐ
- 2) เพื่อให้ความช่วยเหลือในการฝึกสอนการกีฬาให้แก่ักกีฬา ตามข้อตกลงกับองค์การส่งเสริม
กีฬาแห่งประเทศไทย หรือเพื่อเข้าร่วมในการแข่งขันกีฬาในราชอาณาจักรเป็นเวลาไม่เกิน
30 วัน หรือ
- 3) เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมหรือศิลปะ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
- 4) เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการจัดประชุม การจัดสัมมนาหรือการจัดนิทรรศการหรือแสดง
ความเห็นหรือสาธิต ในการประชุมสัมมนา หรือนิทรรศการ ทั้งนี้เฉพาะในกรณีที่ส่วนราชการ
หรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ร่วมจัด หรือได้รับทราบ และมีกำหนดเวลาไม่เกินสามสิบวัน

นอกจากนี้ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 ไม่ใช้
บังคับการปฏิบัติหน้าที่ของคนต่างชาติในฐานะต่อไปนี้

- 1) บุคคลในคณะผู้แทนทางทูต
- 2) บุคคลในคณะผู้แทนทางกงสุล
- 3) ผู้แทนของประเทศสมาชิกและพนักงานขององค์การสหประชาชาติและทบวงการชำนัญ
พิเศษ
- 4) คนรับใช้ส่วนตัวที่เดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำอยู่กับบุคคลในข้อ (1) หรือ
(2) หรือ (3)
- 5) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ
หรือองค์การระหว่างประเทศ
- 6) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ในทางการศึกษา วัฒนธรรม ศิลป การกีฬา
หรือกิจการอื่น ทั้งนี้ ตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา
- 7) บุคคลซึ่งรัฐบาลอนุญาตให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอย่างหนึ่งอย่างใด

ภาคผนวก ง.

คำเตือน

(สำหรับแรงงานต่างชาติ)

(อยู่หน้าสุดท้ายในใบอนุญาตทำงานของแรงงานต่างชาติ ซึ่งมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

1. ผู้รับใบอนุญาตต้องมีใบอนุญาตอยู่กับตัวหรืออยู่ ณ ที่ทำงานในระหว่างทำงานเพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนได้เสมอ ถ้าฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
2. ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตทำงานอื่นใดนอกจากงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ในการทำงานให้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน ถ้าฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
3. ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุและผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะทำงานนั้นต่อไป ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อนายทะเบียน ถ้าฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
4. ในกรณีที่คนต่างด้าวเลิกทำงานตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ให้ส่งมอบใบอนุญาตคืนให้แก่ นายทะเบียนในท้องที่จังหวัดที่ตั้งสถานที่ทำงานภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่เลิกทำงานนั้น ถ้าฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ภาคผนวก จ.

กฎหมายคุ้มครองแรงงานต่างชาติที่ถูกกฎหมายในประเทศไทย

แรงงานต่างชาติที่ถูกกฎหมายในประเทศไทยนั้น จะได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานเช่นเดียวกับที่แรงงานไทยได้รับทุกประการ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (กรมการจัดหางาน, 2537: 29-31)

- 1) กฎหมายค่าจ้างขั้นต่ำ กำหนดให้นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างต่อลูกจ้าง ในอัตราไม่ต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้
- 2) กฎหมายคุ้มครองแรงงาน กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่นายจ้างพึงปฏิบัติต่อลูกจ้าง ในเรื่องวันเวลาทำงาน การจ่ายค่าจ้าง ค่าจ้างล่วงเวลา ค่าจ้างทำงานในวันหยุด การมีวันหยุด วันหยุดพักผ่อนประจำปี วันลาป่วย วันลาคลอด เป็นต้น เพื่อไม่ให้นายจ้างเอาเปรียบลูกจ้าง
- 3) กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ หรือป้องกันอันตรายอันเนื่องมาจากการทำงานของลูกจ้าง
- 4) กฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินทดแทน ให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงาน ก็ให้ได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาล หรือได้รับเงินทดแทน หรือได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงานด้วย
- 5) กฎหมายประกันสังคม ให้หลักประกันแก่ลูกจ้างในกรณีมีเหตุเกิดที่นอกเหนือจากการทำงาน เช่น การเจ็บป่วย การคลอดบุตร เกิดทุพพลภาพ หรือตาย เป็นต้น

แรงงานไม่ว่าชาติใด ทำงานที่ใดก็ตาม เขาควรได้รับสิทธิที่มนุษย์พึงมีพึงได้ การที่มีการแบ่งว่าเป็นคนชาตินั้นชาตินี้ ก็เป็นการแบ่งตามที่ตกทอดกันมา และในเมื่อเรายังไม่สามารถให้ความเท่าเทียมกันแก่คนทุกชาติได้ แต่ควรพยายามคำนึงถึงสิทธิ และเสรีภาพของคนต่างด้าวด้วย ก็จงปฏิบัติต่อเขาด้วยความมีคุณธรรม

ภาคผนวก จ.

การจัดการเกี่ยวกับแรงงานที่ถูกกฎหมายในประเทศไทย

การจัดการกับแรงงานต่างชาติให้เป็นแรงงานที่ถูกกฎหมายนี้ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติพระราชกฤษฎีกา ฯลฯ ต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกองงานคนต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม โดยมีการปฏิบัติเกี่ยวกับแรงงานต่างชาติดังต่อไปนี้ (กองงานคนต่างด้าว(ค), 2539: 3-4)

อำนาจหน้าที่ของกองงานคนต่างด้าว

- 1) ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว รวมทั้งการจัดทำทะเบียนการทำงานของคนต่างด้าว
- 2) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว คณะกรรมการพิจารณาการดำเนินงานขององค์การเอกชนต่างประเทศ และคณะกรรมการอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 3) ควบคุม ดูแล และตรวจสอบการทำงานของคนต่างด้าวให้เป็นไปตามกฎหมาย(ปัจจุบันแยกฝ่ายตรวจสอบการทำงานของคนต่างด้าวไปขึ้นอยู่กับกองตรวจและคุ้มครองคนหางาน)
- 4) ปฏิบัติงานร่วมกัน หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

การทำงานในกองงานคนต่างด้าว

- 1) ฝ่ายบริหารทั่วไป รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณ เก็บค้นเอกสาร พิมพ์หนังสือราชการ งานการเงินและบัญชีค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตทำงาน งานการเจ้าหน้าที่ ยานพาหนะ พัสดุ แบบคำขออนุญาตต่างๆ ประสานงานกับส่วนภูมิภาค และงานธุรการอื่นๆ
- 2) ฝ่ายสถิติและทะเบียน รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลและประมวลผลสถิติคนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงานทั่วประเทศ เพื่อติดตามและตรวจสอบการทำงานของคนต่างด้าว ให้เป็นไปตามกฎหมาย ให้บริการสถิติข้อมูลต่างๆ แลกเปลี่ยนสารสนเทศกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาออกใบแทนใบอนุญาตและแก้ไขรายการในใบอนุญาต
- 3) ฝ่ายคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว รับผิดชอบในฐานะเลขานุการ คณะกรรมการพิจารณาการดำเนินงานขององค์การเอกชนต่างประเทศในประเทศไทย

และ คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว ตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานขององค์การทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ศึกษากฎหมายและระเบียบปฏิบัติต่างๆ เพื่อเสนอปรับปรุงให้เหมาะสม ชี้แจง ตอบข้อหารือปัญหากฎหมาย ศึกษาภาวะตลาดแรงงาน จัดทำแผนงานและโครงการ ตลอดจนหลักเกณฑ์พิจารณาการทำงานของคนต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมือง มาตรการป้องกัน และคู่มือปฏิบัติงานของกองงานคนต่างด้าว แจกจ่ายเข้ามาทำงานกรณีจำเป็นและเร่งด่วน และการพิจารณาอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว ตามมาตรา 12

- 4) ฝ่ายพิจารณาการอนุญาต 1 รับผิดชอบเกี่ยวกับการรับคำขอ และตรวจสอบหลักฐานคำขอ ใบอนุญาตทำงาน พิจารณาคำขออนุญาตทำงานใหม่ และคำขอกรณีนายจ้างขอแทน ตลอดจนออกใบอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวทุกสัญชาติ
- 5) ฝ่ายพิจารณาการอนุญาต 2 รับผิดชอบเกี่ยวกับการพิจารณาต่ออายุใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว กรณีคำขอต่ออายุตามวิชา และคำขอต่ออายุครบกำหนดการอนุญาต รวมถึงการขยายการอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายอื่น
- 6) ฝ่ายพิจารณาการอนุญาต 3 รับผิดชอบเกี่ยวกับการพิจารณาคำขออนุญาตของคนต่างด้าวที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายอื่นๆ คำขอเปลี่ยนแปลงการทำงาน เปลี่ยนสถานที่ และจ่ายใบอนุญาตทำงาน และตรวจสอบลักษณะงาน

ภาคผนวก ข.

คำแนะนำ: การขอรับใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว

ความหมาย: คนต่างด้าว หมายถึง บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
ทำงาน หมายถึง การทำงานโดยใช้กำลังกายหรือความรู้ด้วยประสงค์ค่าจ้าง
หรือประโยชน์อื่นใดหรือไม่ก็ตาม

คนต่างด้าวที่ยังไม่เข้ามาในราชอาณาจักร แต่ประสงค์จะทำงานต้องปฏิบัติดังนี้

- 1) ติดต่อสถานทูต หรือสถานกงสุลไทยประจำประเทศที่คนต่างด้าวอาศัยอยู่ เพื่อขอคำแนะนำ และขอรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-immigrant visa) ในหนังสือเดินทางเท่านั้น
- 2) ให้นายจ้างในราชอาณาจักรยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานแทน เมื่อได้รับแจ้งการอนุญาตแล้ว คนต่างด้าวจึงเดินทางเข้ามารับใบอนุญาตและทำงานได้

คนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรแล้วประสงค์จะทำงานต้องปฏิบัติดังนี้

- 1) คนต่างด้าวที่จะขออนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน หรือตามกฎหมายอื่น ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือ 30 วัน นับแต่วันที่ทราบการได้รับอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายนั้นๆ ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
- 2) คนต่างด้าวไม่ว่าจะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรประเภทคนอยู่ชั่วคราว จะทำงานได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วเท่านั้น โดยยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานตามแบบที่กฎหมายกำหนด ผู้ฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- 3) คนต่างด้าวฝ่าฝืนทำงาน ซึ่งห้ามโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพ และวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ.2522 มีโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

คนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงานแล้วต้องปฏิบัติดังนี้

- 1) มีใบอนุญาตติดตัวไว้ หรือมีอยู่ ณ ที่ทำงานในระหว่างทำงาน เพื่อแสดงต่อเจ้าหน้าที่ได้ตลอดเวลา ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
- 2) ต้องทำงานตามที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น หากประสงค์จะทำงานอื่น หรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ในการทำงาน ต้องได้รับอนุญาตก่อน ผู้ฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ
- 3) คนต่างด้าวที่ได้รับการขยายระยะเวลาการทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน หรือตามกฎหมายอื่น ต้องแจ้งภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับการขยายระยะเวลา ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

- 4) ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุและประสงค์จะทำงานต่อ ต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนจึงจะทำงานได้ ผู้ฝ่าฝืนทำงานเมื่อใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว มีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ
- 5) กรณีใบอนุญาตขาดหรือสูญหาย ต้องยื่นขอใบแทนใบอนุญาตภายใน 15 วันนับแต่วันที่ทราบผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท
- 6) กรณีเปลี่ยนชื่อ ชื่อสกุล สัญชาติ ที่อยู่อาศัยของคนต่างด้าว หรือชื่อสถานที่ทำงาน ต้องยื่นคำร้องขอแก้ไขโดยไม่ชักช้า
- 7) เมื่อเลิกทำงานต้องคืนใบอนุญาตทำงานภายใน 7 วัน นับแต่วันเลิกทำงาน ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

นายจ้างที่ประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวทำงานต้องปฏิบัติดังนี้

- 1) ห้ามรับคนต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน หรือรับคนต่างด้าวเข้าทำงานที่มีลักษณะงานหรือเงื่อนไขต่างไปจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ผู้ฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ
- 2) นายจ้างที่รับคนต่างด้าวเข้าทำงานหรือให้ย้ายไปทำงานที่อื่น หรือออกจากงานต้องแจ้งภายใน 15 วัน นับแต่วันที่รับเข้าทำงาน หรือย้าย หรือออกจากงาน

สิทธิการอุทธรณ์

กรณีที่ยื่นขอรับใบอนุญาตทำงาน และไม่ได้รับการต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ทำงานอื่น หรือไม่ให้เปลี่ยนท้องที่ หรือสถานที่ทำงาน ผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่งไม่อนุญาต

สถานที่ติดต่อ

- 1) กรุงเทพฯ ณ กองงานคนต่างด้าว ถนนมิตรไมตรี เขตพญาไท กรุงเทพฯ โทร.246-3902
- 2) ส่วนภูมิภาค ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัด

ภาคผนวก ข.

แบบฟอร์ม ตท. ต่าง ๆ ที่ใช้ในการขอใบอนุญาตทำงาน

แบบ ตท. ๑
FORM WP.1

 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม MINISTRY OF LABOUR AND SOCIAL WELFARE		คำขอรับใบอนุญาตทำงาน ตามมาตรา ๑๐ APPLICATION FOR WORK PERMIT ACCORDING TO SECTION 10		เฉพาะเจ้าหน้าที่ FOR OFFICIAL USE เลขรับที่ วันที่รับ . . . / . . . / ชื่อผู้รับ ใบอนุญาตเลขที่ ออกให้เมื่อ . . . / . . . / จังหวัด	
๑ ข้อความทั่วไป GENERAL STATEMENT					
๑.๑ ชื่อผู้ยื่นคำขอ นาย/นาง/นางสาว . . . สัญชาติ . . . Name of Applicant Mr./Mrs./Miss Nationality เพศ อายุ ปี เกิดวันที่ เดือน พ.ศ. Sex Age Years Date of birth Month Year ๑.๒ ที่อยู่ในประเทศไทย Address in Thailand รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ Post Code Telephone ๑.๓ หนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง เลขที่ Passport or other travelling document No. ออกให้วันที่ ออกให้ที่ Date of Issue Issued at ๑.๔ ตรวจลงตราประเภท เลขที่ ออกให้วันที่ Kind of Visa No. Date of Issue เดือน พ.ศ. ออกให้ที่ Month Year Issued at มีอายุใช้ได้ถึงวันที่ เดือน พ.ศ. Valid until Month Year ๑.๕ เดินทางมาถึงประเทศไทยเมื่อวันที่ เดือน พ.ศ. Entered Thailand on Month Year ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่คนเข้าเมือง ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง Permitted by Immigration officer of the Immigration office at ให้อยู่มีกำหนด ปี เดือน วัน For Year(s) Month(s) Day(s) ครบกำหนดอนุญาตวันที่ เดือน พ.ศ. Expired on Month Year					

๒

๒	นายจ้าง EMPLOYER STATEMENT
๒.๑ ชื่อนายจ้างหรือผู้จัดการ Name of Employer or Manager ที่อยู่ รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ Address Post Code Telephone ๒.๒ ชื่อสถานประกอบการ Name of company ที่อยู่ รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ Address Post Code Telephone ๒.๓ ประเภทกิจการหรือธุรกิจ Type of activity or business	
๓	การอนุญาตให้เข้ามาทำงานในราชอาณาจักร THE PERMISSION TO WORK IN THE KINGDOM
๓.๑ ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานโดย Permission to work by ☐ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน Board of investment ☐ อื่นๆ Others เลขที่หนังสือ ลงวันที่ เดือน พ.ศ. Document No. Dated Month Year ๓.๒ ระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต ปี เดือน วัน Period of Permission Year(s) Month(s) Day(s) ๓.๓ ได้รับอนุญาตถึง วันที่ เดือน พ.ศ. Valid until Month Year ๓.๔ ตำแหน่งหน้าที่/อาชีพ/วิชาชีพ Title/Occupation/Profession รายละเอียดของงานที่จะทำ Job description	

๓.๔ ค่าจ้างหรือรายได้ เดือนละ/วันละ

Wage or income per month/day

ผลประโยชน์อื่นๆ เดือนละ /วันละ

Other benefits per month/day

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความข้างต้นนี้เป็นความจริงทุกประการ

I hereby certify that the above statements are true in every respect.

(ลายมือชื่อ)

(Signature)

วันที่

Date

เดือน

Month

ผู้ยื่นคำขอ

Applicant

พ.ศ.

Year

๔. คำรับรองของนายจ้าง

CONFIRMATION OF EMPLOYER

ข้าพเจ้าขอรับรองว่ามีความประสงค์จะจ้าง นาย/นาง/นางสาว

I hereby confirm that I intend to accept

เป็นลูกจ้างในสถานประกอบการ

To be an employee in the company according

ตามข้อ ๓.๔ เป็นระยะเวลา

To item 3.4 for

นับตั้งแต่วันที่

Commence on

เดือน

Month

ปี

Year(s)

เดือน

Month(s)

วัน

Day(s)

พ.ศ.

Year

(ลายมือชื่อ)

(Signature)

วันที่

Date

เดือน

Month

นายจ้าง

Employer

พ.ศ.

Year

๕

๕	เฉพาะเจ้าหน้าที่ FOR OFFICIAL USE
๕.๑ ความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ ☐ หลักฐานครบถ้วนตามกฎหมาย (ลายมือชื่อ) วันที่ เดือน พ.ศ. ๕.๒ คำสั่งของอธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย ☐ ออกใบอนุญาต ☐ ไม่ออกใบอนุญาต เหตุผล ☐ อื่นๆ (ลายมือชื่อ) วันที่ เดือน พ.ศ.	

๕

๕.๒ ข้าพเจ้าเคยยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานมาแล้วในตำแหน่ง
I have previously applied for a work permit for

ชื่อและที่อยู่ของนายจ้าง
Name and address of employer

- ☐ ได้รับอนุญาต ใบอนุญาตเลขที่
Approved Work permit No.
- ☐ ไม่ได้รับอนุญาต
Rejected

๕.๓ ข้าพเจ้าได้เคยยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานมาแล้วในตำแหน่ง
I have previously applied for a work permit for

ชื่อและที่อยู่ของนายจ้าง
Name and address of employer

- ☐ ได้รับอนุญาต ใบอนุญาตเลขที่
Approved Work permit No.
- ☐ ไม่ได้รับอนุญาต
Rejected

๖. คำรับรองในการขอรับใบอนุญาตทำงาน
CONFIRMATION OF EMPLOYEE

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้าพเจ้าไม่เป็นบุคคลที่ขาดคุณสมบัติ หรือต้องห้ามตามเงื่อนไขที่
รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา และข้าพเจ้าทราบดีว่า ระหว่างที่ยังรอรับใบอนุญาต
ข้าพเจ้ายังคงทำงานไม่ได้ไม่ว่าจะโดยได้รับค่าจ้างหรือไม่ก็ตาม

I hereby certify that I am not a disqualified or prohibited person under the conditions
prescribed by the Minister as published in the Government Gazette, and I hereby acknowledge that,
pending the issue of the Work Permit, I shall not engage in any work whether with or without
wages or remunerations

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความข้างต้นนี้เป็นความจริงทุกประการ
I hereby certify that the above statements are true in every respect

(ลายมือชื่อ)
(Signature)

วันที่
Date

เดือน
Month

ผู้ยื่นคำขอ
Applicant
พ.ศ.
Year

๗.	เฉพาะเจ้าหน้าที่ FOR OFFICIAL USE	
๗.๑ ความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียน ☐ หลักฐานครบถ้วน ☐ ความเห็น		ความเห็น(เพิ่มเติม)

๘

- ☐ เห็นควรอนุญาต
- ☐ เห็นควรอนุญาตโดยมีเงื่อนไข
- ☐ เห็นควรไม่อนุญาต เหตุผล

(ลายมือชื่อ)

วันที่

เดือน

พ.ศ.

๘.๒ คำสั่งของอธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย

- ☐ ออกใบอนุญาต
- ☒ ออกใบอนุญาตมีเงื่อนไข
- ☐ ไม่อนุญาต เหตุผล

(ลายมือชื่อ)

วันที่

เดือน

พ.ศ.

แบบ คท. ๒
FORM WP. 2

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
MINISTRY OF LABOUR AND SOCIAL WELFARE

คำขอรับใบอนุญาตทำงาน
ตามมาตรา ๗
APPLICATION FOR WORK PERMIT
ACCORDING TO SECTION 7

เฉพาะเจ้าหน้าที่
FOR OFFICIAL USE

เลขรับที่
วันที่รับ / /
ชื่อผู้รับ
ใบอนุญาตเลขที่
ออกให้เมื่อ
จังหวัด

๑ ข้อความทั่วไป
GENERAL STATEMENT

- ๑.๑ ชื่อผู้ยื่นคำขอ นาย/นาง/นางสาว สัญชาติ
Name of Applicant Mr./Mrs./Miss Nationality
เพศ อายุ ปี เกิดวันที่ เดือน
Sex Age Years Date of birth Month
พ.ศ.
Year
- ๑.๒ ที่อยู่ในประเทศไทย
Address in Thailand
รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์
Post code Telephone
() เลขที่
No. ออกให้วันที่
Date of issue
เดือน พ.ศ. ออกให้ที่ จังหวัด
Month Year Issued at Changwat
ต่ออายุถึงวันที่ เดือน พ.ศ.
Renewed until Month Year
- ๑.๓ ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ (ตม) เลขที่
Certificate of Residence (Tm) No. ออกให้วันที่
Date of issue
เดือน พ.ศ. ออกให้ที่ จังหวัด
Month Year Issued at Changwat
ต่ออายุถึงวันที่ เดือน พ.ศ.
Renewed until Month Year
- ๑.๔ ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เลขที่
Certificate of alien Registration No. ออกให้วันที่
Date of issue
เดือน พ.ศ. ออกให้ที่ จังหวัด
Month Year Issued at Changwat
ต่ออายุถึงวันที่ เดือน พ.ศ.
Renewed until Month Year
- ๑.๕ หนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง เลขที่
Passport or other travelling document no เลขที่
Date Month Year Issued at
ออกให้วันที่
Date of issue
- ๑.๖ ตรวจลงตราประเภท เลขที่
Kind of visa No. ออกให้วันที่
Date of issue
เดือน พ.ศ. ออกให้ที่
Month Year Issued at

๒

๑.๗	เดินทางมาถึงประเทศไทยวันที่	เดือน	พ.ศ.
	Entered Thailand on	Month	Year
	ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง		
	Permitted by immigration officer of the immigration office at		
	ให้มีกำหนด	ปี	เดือน
	For	Year(s)	Month(s)
	ครบกำหนดอายุวันที่	เดือน	พ.ศ.
	Expired on	Month	Year
	เดือน	พ.ศ.	ต่ออายุถึงวันที่
	Month	Year	Renewed until
๒	งานที่ขออนุญาต และสถานที่ที่จะทำงาน		
	JOB APPLIED AND ANTICIPATED WORKING PLACE		
๒.๑	ตำแหน่งหน้าที่/อาชีพ/วิชาชีพ		
	Title/Occupation/Profession		
๒.๒	รายละเอียดของงานที่จะทำ		
	Job description		
๒.๓	ชื่อสถานที่ที่จะทำงาน		
	Name of office		
	ชื่อนายจ้างผู้จัดการ		
	Name of employer or manager		
	ที่อยู่		
	Address		
	รหัสไปรษณีย์	โทรศัพท์	
	Post code	Telephone	
	ชื่อสถานประกอบการ		
	Name of Company		
	ที่อยู่		
	Address		
	รหัสไปรษณีย์	โทรศัพท์	
	Post code	Telephone	
	ประเภทกิจการหรือธุรกิจ		
	Type of activity of business		

5.

๒.๔ ระยะเวลาการจ้าง ปี เดือน วัน						
Period of employment yera(s) Month(s) Day(s)						
ค่าจ้างหรือรายได้เดือนละ/วันละ Wage of income per month/day						
ผลประโยชน์อื่น ๆ เดือนละ /วันละ Other benefits per month/day						
๓. การศึกษาของผู้ยื่นคำขอ APPLICANT'S EDUCATION RECORD						
๓.๑ วุฒิสองสุดที่ได้รับ Highest Education			เมื่อปี Year of receipt			
ชื่อสถาบัน Name of institute			ประเทศ Country			
๓.๒ การฝึกอบรมและอื่น ๆ Training and others						
แขนงวิชา FIELD		สถานที่ AT	ระยะเวลา PERIOD			
			วัน เดือน ปี ที่เริ่มต้น FROM DATE MONTH YEAR		วัน เดือน ปี ที่สิ้นสุด TO DATE MONTH YEAR	
๑.						
๒.						
๓.						
๔.						
๕.						
๔. ประวัติการทำงาน APPLICANT'S EMPLOYMENT RECORD						
๔.๑ ชื่อและที่อยู่ของนายจ้าง Name and Address of employer						
ประเภทกิจการหรือธุรกิจ Type of activity or business						
ตำแหน่งงาน/อาชีพ/วิชาชีพ Title/Occupation/Profession						
รายละเอียดของงานที่ทำ Job description						
ตั้งแต่ วันที่		เดือน	ปี	ถึง วันที่		
From date		Month	Year	To date		
เดือน		ปี				
Month		Year				

๔.๒	ชื่อและที่อยู่ของนายจ้าง Name and address of employer ประเภทกิจการหรือธุรกิจ Type of activity of business ตำแหน่งงาน/อาชีพ/วิชาชีพ Title/Occupation/Profession รายละเอียดของงานที่ทำ Job description <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 20%;">ตั้งแต่ วันที่</td> <td style="width: 20%;">เดือน</td> <td style="width: 20%;">ปี</td> <td style="width: 20%;">ถึง</td> <td style="width: 20%;">วันที่</td> </tr> <tr> <td>From date</td> <td>Month</td> <td>Year</td> <td>To</td> <td>Date</td> </tr> <tr> <td>เดือน</td> <td>ปี</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Month</td> <td>Year</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ตั้งแต่ วันที่	เดือน	ปี	ถึง	วันที่	From date	Month	Year	To	Date	เดือน	ปี				Month	Year			
ตั้งแต่ วันที่	เดือน	ปี	ถึง	วันที่																	
From date	Month	Year	To	Date																	
เดือน	ปี																				
Month	Year																				
๔.๓	ชื่อและที่อยู่ของนายจ้าง Name and address of employer ประเภทกิจการหรือธุรกิจ Type of activity of business ตำแหน่งงาน/อาชีพ/วิชาชีพ Title/Occupation/Profession รายละเอียดของงานที่ทำ Job description <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 20%;">ตั้งแต่ วันที่</td> <td style="width: 20%;">เดือน</td> <td style="width: 20%;">ปี</td> <td style="width: 20%;">ถึง</td> <td style="width: 20%;">วันที่</td> </tr> <tr> <td>From Date</td> <td>Month</td> <td>Year</td> <td>To</td> <td>Date</td> </tr> <tr> <td>เดือน</td> <td>ปี</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Month</td> <td>Year</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ตั้งแต่ วันที่	เดือน	ปี	ถึง	วันที่	From Date	Month	Year	To	Date	เดือน	ปี				Month	Year			
ตั้งแต่ วันที่	เดือน	ปี	ถึง	วันที่																	
From Date	Month	Year	To	Date																	
เดือน	ปี																				
Month	Year																				
๔	ประวัติการทำงานในประเทศไทย (เริ่มต้นด้วยการทำงานครั้งสุดท้าย) WORK RECORD IN THAILAND (STARTING FROM THE LAST ONE)																				
๔.๑	ข้าพเจ้าได้เคยยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานแล้วในตำแหน่ง I have previously applied for a work permit for ชื่อและที่อยู่ของนายจ้าง Name and address of employer <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 35%; vertical-align: top;"> ☐ ได้รับอนุญาต Approved </td> <td style="width: 65%; vertical-align: top;"> ใบอนุญาตเลขที่ Work permit No. </td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;"> ☐ ไม่ได้รับอนุญาต Rejected </td> <td></td> </tr> </table>	☐ ได้รับอนุญาต Approved	ใบอนุญาตเลขที่ Work permit No.	☐ ไม่ได้รับอนุญาต Rejected																	
☐ ได้รับอนุญาต Approved	ใบอนุญาตเลขที่ Work permit No.																				
☐ ไม่ได้รับอนุญาต Rejected																					

แบบ ศท. ๑
FORM WP. 3

 กระทรวงมหาดไทย MINISTRY OF INTERIOR	คำขอรับใบอนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าว ตามมาตรา ๔ APPLICATION FOR APPLYING A WORK PERMIT ON BEHALF OF ALIEN ACCORDING TO SECTION 8	เฉพาะเจ้าหน้าที่ FOR OFFICIAL USE เลขรับที่ วันที่รับ / / ชื่อผู้รับ ใบอนุญาตเลขที่ ออกให้เมื่อ / / จังหวัด
๑. เฉพาะนายจ้าง FOR EMPLOYER		
๑.๑ ชื่อผู้ยื่นคำขอ นาย/นาง/นางสาว สัญชาติ Name of applicant Mr./Mrs./Miss ที่อยู่ Address รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ Post Code Telephone		
๑.๒ ชื่อสถานประกอบการ Name of company ที่อยู่ Address รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ Post Code Telephone		
ประเภทกิจการหรือธุรกิจ Type of activity or business ขอยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าวที่จะเข้ามาทำงานในกิจการของข้าพเจ้า รวม คน ภายใบบรรณว ชุด Applying for work permit (s) on behalf of alien (s) whom the company will be employed		
๑.๓ เหตุผลที่ไม่จ้างบุคคลสัญชาติไทยเข้าทำงาน Reasons for not employing thai employee		
ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความข้างต้นและข้อความในใบแนบนี้เป็นความจริงทุกประการ I hereby certify that the above statements and these on attached page (s) are true in every respect.		
(ลายมือชื่อ) (Signature) วันที่ เดือน พ.ศ. Date Month Year ผู้ยื่นคำขอ Applicant		

๒	เฉพาะเจ้าหน้าที่ FOR OFFICIAL USE	
๒.๑ ความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียน ☐ หลักฐานครบถ้วน ☐ ความเห็น		ความเห็น (เพิ่มเติม)

๓

- ☐ เห็นควรอนุญาต
- ☐ เห็นควรอนุญาตโดยมีเงื่อนไข
- ☐ เห็นควรไม่อนุญาต เหตุผล

(ลายมือชื่อ)

วันที่

เดือน

พ.ศ.

- ☐ ออกใบอนุญาต
- ☐ ออกใบอนุญาตโดยมีเงื่อนไข
- ☐ ไม่อนุญาต เหตุผล

(ลายมือชื่อ)

วันที่

เดือน

พ.ศ.

ใบแนบบแบบ คท. ๓

รูปถ่าย

๕ x ๖ ซม.

ชื่อคนต่างด้าว นาย/นาง/นางสาว (อักษรไทย)

Mr./Mrs./Miss (อักษรโรมัน)

สัญชาติ

เกิด วัน เดือน ปี

สถานที่เกิด (ประเทศ)

ที่อยู่ในต่างประเทศเลขที่

ถนน

เมือง

จังหวัด

รัฐ

ประเทศ

รหัสดำเนินงานในตำแหน่ง

ณ

รายละเอียดของงานที่ทำ

ระยะเวลาการจ้าง

อัตราค่าจ้างเดือนละ/วันละ

บาท

การศึกษาและการฝึกอบรม

ประวัติการทำงาน (ให้เริ่มต้นจากงานที่ทำครั้งสุดท้ายก่อน)

๑. ตำแหน่งงานอาชีพหรือวิชาชีพ

รายละเอียดของงานที่ทำ

ระยะเวลาที่ทำ

๒. ตำแหน่งงานอาชีพหรือวิชาชีพ

รายละเอียดของงานที่ทำ

ระยะเวลาที่ทำ

๓. ตำแหน่งงานอาชีพหรือวิชาชีพ

รายละเอียดของงานที่ทำ

ระยะเวลาที่ทำ

(ลายมือชื่อ)

นายจ้างผู้ขอขึ้นคำขอ

แบบ ตท. ๕
FORM WP. 5

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
MINISTRY OF LABOUR AND
SOCIAL WELFARE

คำขอต่ออายุใบอนุญาตทำงาน
ตามมาตรา ๑๕
APPLICATION FOR RENEWAL
OF WORK PERMIT
ACCORDING TO SECTION 15

เฉพาะเจ้าหน้าที่
FOR OFFICIAL USE

เลขรับที่
วันที่รับ / /
ชื่อผู้รับ
ประเภทต่างด้าว
☐ ตามมาตรา ๘
☐ ตามมาตรา ๑๒
จังหวัด

๑. ข้อความทั่วไป
GENERAL STATEMENT

๑.๑ ชื่อผู้ยื่นคำขอ นาย/นาง/นางสาว
NAME OF APPLICANT MR./MRS./MISS

สัญชาติ
NATIONALITY

๑.๒ ที่อยู่ในประเทศไทย
ADDRESS IN THAILAND

รหัสไปรษณีย์
POST CODE

โทรศัพท์
TELEPHONE

๑.๓ ชื่อและที่อยู่ของนายจ้าง
NAME AND ADDRESS OF EMPLOYER

รหัสไปรษณีย์
POST CODE

โทรศัพท์
TELEPHONE

๑.๔ ชื่อสถานประกอบการ
NAME OF COMPANY
ที่อยู่
ADDRESS

รหัสไปรษณีย์
POST CODE

โทรศัพท์
TELEPHONE

๑.๕ ประเภทกิจการหรือธุรกิจ
TYPE OF ACTIVITY OR BUSINESS

๑.๖ ตำแหน่งงาน/อาชีพ/วิชาชีพ
TITLE/OCCUPATION PROFESSION

๑.๗ ใบอนุญาตทำงานเลขที่
WORK PERMIT NO.

ออกให้วันที่
DATE OF ISSUE

เดือน
MONTH

พ.ศ.
YEAR

ออกให้ที่ (จังหวัด)
PLACE OF ISSUE (CHANGWAT)

๑.๘ ระยะเวลาที่อนุญาต
PERIOD OF PERMISSION

เงื่อนไข (ถ้ามี)
CONDITION (IF ANY)

๑.๙ ใบอนุญาตสิ้นอายุ วันที่
EXPIRE ON

เดือน
MONTH

พ.ศ.
YEAR

๑.๑๐ ขอต่ออายุใบอนุญาต
RENEWAL FOR

ปี
YEAR(S)

เดือน
MONTH(S)

วัน
DAY(S)

๑.๑๑ นับแต่วันที่
FROM DATE

เดือน
MONTH

พ.ศ.
YEAR

จนถึงวันที่
TO DATE

เดือน
MONTH

พ.ศ.
YEAR

๒.

๑.๑๒ เหตุผลที่ขอต่ออายุใบอนุญาต
REASON(S) FOR RENEWAL

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความข้างต้นนี้เป็นความจริงทุกประการ
I HEREBY CERTIFY THAT THE ABOVE STATEMENTS ARE TRUE IN EVERY RESPECT

(ลายมือชื่อ)
(SIGNATURE)

ผู้ยื่นคำขอ
(APPLICANT)

วันที่ เดือน
DATE MONTH

พ.ศ.
YEAR

๒.

คำรับรองของนายจ้าง
CONFIRMATION OF EMPLOYER

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า นาย/นาง/นางสาว
I HEREBY CONFIRM THAT MR./MRS./MISS

เป็นลูกจ้างในสถานประกอบการของข้าพเจ้า
IS EMPLOYED IN THE COMPANY

และประสงค์จะจ้างทำงานในตำแหน่ง
AND I WILL INTENTLY CONTINUE TO

หน้าที่ และลักษณะงานเดิมต่อไปมีกำหนดเวลา
EMPLOY HIM/HER IN THE SAME JOB FOR

นับตั้งแต่

วันที่ เดือน
DATE MONTH

พ.ศ.
YEAR

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความข้างต้นนี้เป็นความจริงทุกประการ
I HEREBY CERTIFY THAT THE ABOVE STATEMENTS ARE TRUE IN EVERY RESPECT

(ลายมือชื่อ)
(SIGNATURE)

นายจ้าง
(EMPLOYER)

(
วันที่ เดือน
DATE MONTH

พ.ศ.
YEAR

แบบ ตท. ๗
FORM WP. 7

 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม MINISTRY OF LABOUR AND SOCIAL WELFARE		เฉพาะเจ้าหน้าที่ FOR OFFICIAL USE	
		เลขรับที่ วันที่รับ / / ชื่อผู้รับ ขอเปลี่ยนการทำงาน ☐ ขอเปลี่ยนท้องที่/สถานที่ ☐ จังหวัด	
คำขออนุญาตเปลี่ยนการทำงาน หรือ เปลี่ยนท้องที่ หรือสถานที่ในการทำงาน ตามมาตรา ๒๑ CHANGE OF WORK OR LOCALITY OR PLACE OF WORK ACCORDING TO SECTION 21			
๑. ข้อความทั่วไป GENERAL STATEMENT			
๑.๑ ชื่อผู้ยื่นคำขอ นาย/นาง/นางสาว Name of applicant Mr./Mrs./Miss		สัญชาติ Nationality	
๑.๒ ที่อยู่ในประเทศไทย Address in Thailand		รหัสไปรษณีย์ Post Code	
		โทรศัพท์ Telephone	
๑.๓ ชื่อนายจ้างหรือสถานประกอบการ Name of employer or company		รหัสไปรษณีย์ Post Code	
		โทรศัพท์ Telephone	
๑.๔ ตำแหน่ง/อาชีพ/วิชาชีพที่ได้รับอนุญาต Title/Occupation/Profession in the permit			
๑.๕ ท้องที่ที่ได้รับอนุญาตทำงาน Locality of work			
๑.๖ ใบอนุญาตเลขที่ Work permit No.		ออกให้วันที่ Date of issue	เดือน Month
			พ.ศ. Year
จังหวัด Changwat			
๑.๗ ระยะเวลาการจ้าง Period of employment		ปี Year (s)	เดือน Month (s)
		วัน Day (s)	เงื่อนไข (ถ้ามี) Conditions (If any)
๑.๘ ค่าจ้างหรือรายได้เดือนละ/วันละ Wage or income per month/day		ผลประโยชน์อื่น ๆ เดือนละ/วันละ Other benefits per month/day	

๒

๒.	รายละเอียดในการขอเปลี่ยนการทำงาน STATEMENT FOR CHANGE OF WORK			
๒.๑	ตำแหน่งงาน/อาชีพ/วิชาชีพใหม่ New title/Occupation/Profession			
๒.๒	รายละเอียดของงานใหม่ New job description			
๒.๓	ชื่อนายจ้างหรือสถานประกอบการ Name of employer or company			
	ที่อยู่ Address			
		รหัสไปรษณีย์ Post Code	โทรศัพท์ Telephone	
	ประเภทกิจการหรือธุรกิจ Type of activity or business			
๔	ระยะเวลาการจ้าง Period of employment	ปี Year (s)	เดือน Month (s)	วัน Day (s)
๒.๖	ค่าจ้างหรือรายได้เดือนละ/วันละ Wage or income per month/day		ผลประโยชน์อื่น ๆ เดือนละ/วันละ Other benefits per month/day	
๒.๗	เหตุผลในการขอเปลี่ยนการทำงาน Reason (s) for change or work			
๓.	รายละเอียดขอเปลี่ยนท้องที่ในการทำงาน STATEMENT FOR CHANGE THE LOCALITY OF WORK			
๓.๑	ขอเปลี่ยนท้องที่ในการทำงานไปยัง (จังหวัด) New locality of work (Changwat)			

๓

๓.๒ ระยะเวลาการจ้าง
Period of employment

๓.๓ ค่าจ้างหรือรายได้เดือนละ/วันละ
Wage or income per month/day

ผลประโยชน์อื่น ๆ เดือนละ/วันละ
Other benefits per month/day

๓.๔ เหตุผลในการขอเปลี่ยนท้องถิ่นในการทำงาน
Reason (s) for change of locality

๔. รายละเอียดขอเปลี่ยนสถานที่ในการทำงาน
STATEMENT FOR CHANGE OF PLACE OF WORK

๔.๑ ขอเปลี่ยนสถานที่ทำงานใหม่ไปยัง
New place of work

๔.๒ ที่อยู่
Address

รหัสไปรษณีย์
Post Code

โทรศัพท์
Telephone

๔.๓ ประเภทกิจการหรือธุรกิจ
Type of Activity or Business

๔.๔ ค่าจ้างหรือรายได้เดือนละ/วันละ
Wage or income per month/day

ผลประโยชน์อื่น ๆ เดือนละ/วันละ
Other benefits per month/day

๔.๕ เหตุผลในการขอเปลี่ยนสถานที่ในการทำงาน
Reason (s) for change of place of work

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นนี้เป็นความจริงทุกประการ
I hereby certify that the above statements are true in every respect

(ลายมือชื่อ)
(Signature)

ผู้ยื่นคำขอ
Applicant

วันที่
Date

เดือน
Month

พ.ศ.
Year

ข้อมูลเพิ่มเติมแบบ ทท.7

1. ชื่อสถานประกอบการ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่
 ตั้งอยู่เลขที่ ตรอก/ซอย ถนน หมู่ที่
 ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด โทร

2. ประวัติการค้าขายแบบฟอร์ม ทท.2

(2.1) ผู้ยื่นคำขอ นาย/นาง/นางสาว สัญชาติ

(2.2) หนังสือเดินทางเลขที่ ลงวันที่ เดือน พ.ศ.
 ออกให้ที่

(2.3) ตรวจลงตราประเภท เลขที่ ออกให้วันที่ เดือน
 พ.ศ. ออกให้วันที่

(2.4) เดินทางมาถึงประเทศไทยที่ เดือน พ.ศ. ได้รับอนุญาตจาก
 พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง
 ให้มีกำหนด ปี เดือน วัน
 ครบกำหนดอาชญาวันที่ เดือน ค่ออาชญาวันที่
 เดือน พ.ศ.

3. การศึกษาของผู้ยื่นคำขอ

(3.1) ทุกระดับที่ได้รับ เมื่อปี
 ชื่อสถาบัน ประเทศ
 การฝึกอบรมและอื่น ๆ

(3.2) ประวัติการทำงานในประเทศไทย (เริ่มต้นด้วยการทำงานครั้งสุดท้าย)

ข้าพเจ้าได้เคยยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานแล้วในตำแหน่ง
 ชื่อและที่อยู่นายจ้าง

..... ได้รับอนุญาต ไม่ได้รับอนุญาต ใบอนุญาตเลขที่

4. การพิจารณาคำขอ

เหตุผล ตามระเบียบกรม ดุลยพินิจ
 เรือใบ
 ผู้พิจารณา วันที่พิจารณา เดือน พ.ศ.
 เลขใบอนุญาต หมดอายุ

5. คำธรรมเนียม

ตามใบเสร็จเลขที่ เลขที่ วันที่ เดือน พ.ศ.
 เจ้าหน้าที่ผู้รับเงิน ค่าธรรมเนียม บาท

แบบ ตท. ๑๒

 กระทรวงแรงงานและ สวัสดิการสังคม	แบบแจ้งการได้รับอนุญาต ให้ขยายระยะเวลาตามมาตรา ๑๔	เลขที่รับ วันที่รับ ชื่อผู้รับ
๑ คำขอ		
๑.๑ ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว สัญชาติ (Mr./Mrs./Miss.)		
๑.๒ ที่อยู่ในประเทศไทย เลขที่ ต.รอก/ซอย ถนน หมู่ที่ ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด โทรศัพท์		
๑.๓ ชื่อนายจ้างหรือสถานประกอบการ ที่อยู่/สำนักงานเลขที่ หมู่ที่ ต.รอก/ซอย ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด โทรศัพท์		
๑.๔ ตำแหน่งงาน อาชีพหรือวิชาชีพที่ทำอยู่		
๑.๕ ใบอนุญาตทำงานเลขที่ ออกให้วันที่ / /		
๑.๖ ณ จังหวัด		
๑.๗ ใบอนุญาตสิ้นอายุวันที่ / /		
๑.๘ ได้รับอนุญาตให้ขยายระยะเวลาทำงานตามหนังสือของ ☐ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ☐ อื่น ๆ เลขที่หนังสือ ลงวันที่ / / ระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต ปี เดือน วัน วันสิ้นสุดของการได้รับอนุญาต / / ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความข้างต้นนี้เป็นความจริงทุกประการ		
ลงชื่อ วันที่ เดือน พ.ศ.		ผู้ยื่นคำขอ

๒. คำรับรองของนายจ้าง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า/นาย/นาง/นางสาว.....
เป็นลูกจ้างในสถานประกอบการของข้าพเจ้า และข้าพเจ้าประสงค์จะจ้างทำในตำแหน่งหน้าที่และ
ลักษณะงานเดิมต่อไปมีกำหนดเวลา..... นับตั้งแต่วันที่.....
เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความข้างต้นนี้เป็นความจริงทุกประการ.

ลงชื่อ..... นายจ้าง
(.....)
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

๓. เฉพาะเจ้าหน้าที่

๓.๑ ความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่

ลงชื่อ.....
...../...../.....

๓.๒ คำสั่งนายทะเบียน

ลงชื่อ.....
...../...../.....